

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਜੇਠ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੪੯
ਅੰਕ ੫ ਜਿਲਦ ੯੪
ਮਈ ੨੦੧੭

ਸੰਪਾਦਕ ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਬੇਦੀ'

ਸਹਾਇਤਾ

ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ ੨੦/- ਸਾਲਾਨਾ ੫੦੦/-
ਲਾਈਫ ੨੦੦/- (ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwaragazette@gmail.com
info@sgpc.net
Phone: 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ-ਰਖਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਵਨ', ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸ਼ਹੀਦ') ਵਿਖੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਇਥੋਂ ਹੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬਿਨੈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ,
ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ)-੬੮/੧੦੨੫੮ ਮਿਤੀ ੨੦-੬-੬੭ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈੱਟ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਲੇਖ ਸੂਚੀ

ਲੇਖ	ਪੰਨਾ
ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,	
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ	੪
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ	੫
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ	੮
ਸੰਪਾਦਕੀ	੯
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ	
-ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ	੧੧
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ	
ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ	
-ਡਾ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ	੧੫
ਕਵਿਤਾ	੨੮
ਖਬਰਨਾਮਾ	੩੦
ਸੇਵਾ ਸਰਗਰਮੀਆਂ	੫੫
ਕਾਰਵਾਈ (ਬਜਟ ਅਜਲਾਸ)	੫੮
ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ	੯੯
English Section	
Historical Events	110
Sri Guru Gobind singh Ji	
- S. Surjit Singh 'Gandhi'	113

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ

(ਮਹੀਨਾ ਜੇਠ)

- * ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੩-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੪-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੪-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ੫-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ੬-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਦੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੬-੧੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰੂ, ਰਹਰਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ੧੦-੩੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੦-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੧-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- * ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- * ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।
- * ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ :

ਸਕੱਤਰ,
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-੧੪੩੦੦੬
ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੯੫੭, ੫੮, ੫੯

੧੬ ਮਈ ਤੋਂ ੧੫ ਜੂਨ ਵਿਚਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

- ੧੬ ਮਈ (ੳ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। (੧੬-੫-੧੭੬੪)
- (ਅ) ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸਰਵਿਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ। (੧੬-੫-੧੯੩੯)
- (ੲ) ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨ ਲਈ। (੧੬-੫-੧੯੪੬)
- ੧੭ ਮਈ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੧੭-੫-੧੯੮੧)
- ੨੨ ਮਈ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਯਾਤਰੀ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) ਪੁੱਜੇ। (੨੨-੫-੧੯੧੪)
- ੨੩ ਮਈ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੂਹ ਦੇ ਚੰਘੜਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। (੨੩-੫-੧੬੯੯)
- ੨੫ ਮਈ ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਦੱਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਪਾਸ ਆਇਆ ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। (੨੫-੫-੧੬੭੫)
- ੨੬ ਮਈ (ੳ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਸਹਿ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। (੨੬-੫-੧੬੦੬)
- (ਅ) ਸਿੱਖ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਅਕਾਲੀ' ਤੇ 'ਪ੍ਰਭਾਤ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। (੨੬-੫-੧੯੬੦)
- ੨੭ ਮਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ। (੨੭-੫-੧੯੮੪)
- ੨੯ ਮਈ ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਣਾ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। (੨੯-੫-੧੭੧੧)
- ੧ ਜੂਨ (ੳ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। (੧-੬-੧੮੧੩)
- (ਅ) ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸਤਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੋ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧-੬-੧੯੨੪)

- (ੲ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣੀਆਂ।
(੧-੬-੧੯੪੮)
- (ਸ) ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ੧੧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।
(੧-੬-੧੯੮੪)
- ੨ ਜੂਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਲਤਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। (੨-੬-੧੮੧੮)
- ੩ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਣ-ਐਲਾਨਿਆ ਕਰਫਿਊ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
(੩-੬-੧੯੮੪)
- ੪ ਜੂਨ (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ੧੨੦ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
(੪-੬-੧੯੮੪)
- (ਅ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।
(੪-੬-੧੯੮੭)
- ੫ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਬਾਹਵਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
(੫-੬-੧੯੮੪)
- ੬ ਜੂਨ (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ।
(੬-੬-੧੯੮੪)
- (ਅ) ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ।
(੬-੬-੧੯੮੪)
- ੭ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ।
(੭-੬-੧੯੮੪)
- ੮ ਜੂਨ (ੳ) ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਕੱਢ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਹੋਰ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
(੮-੬-੧੭੧੬)
- (ਅ) ਪਿੰਡ ਵਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
(੯-੬-੧੭੨੬)

- ੧੦ ਜੂਨ (ੳ) ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਅਠਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੈਤੋ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। (੧੦-੬-੧੯੨੪)
- (ਅ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ। (੧੦-੬-੧੯੮੪)
- ੧੧ ਜੂਨ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਪਰ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਮਾਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੧੧-੬-੧੯੮੪)
- ੧੨ ਜੂਨ (ੳ) ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਖਾਲਸਾ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। (੧੨-੬-੧੯੬੦)
- (ਅ) ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੁਰ-ਅਮਨ ਜਲੂਸ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। (੧੨-੬-੧੯੬੦)
- ੧੩ ਜੂਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। (੧੩-੬-੧੯੩੬)
- ੧੪ ਜੂਨ ਡਾਕਟਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹੋਏ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 'ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ' ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (੧੪-੬-੧੯੮੪)

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਯੋਗ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਮਾਸਿਕ ਪਰਚਾ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਨਿਰੰਤਰ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਛਪਾਈ ਕਾਰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯਥਾ-ਸ਼ਕਤਿ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਹਾਇਤਾ (ਮਾਇਆ) ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜਣ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰਨ।

*ਸਹਾਇਤਾ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਮਨੀਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਤੇ 'ਪੁਰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ 'ਤੇ ਨਕਦ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

-ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ...

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ ਜਿਸੁ ਅਗੈ ਸਭਿ ਨਿਵੰਨਿ॥
 ਹਰਿ ਸਜਣ ਦਾਵਣਿ ਲਗਿਆ ਕਿਸੈ ਨ ਦੇਈ ਬੰਨਿ॥
 ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਉਨ ਲਗੈ ਨਾਹੀ ਸੰਨਿ॥
 ਰੰਗ ਸਭੇ ਨਾਰਾਇਣੈ ਜੇਤੇ ਮਨਿ ਭਾਵੰਨਿ॥
 ਜੋ ਹਰਿ ਲੋੜੇ ਸੋ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜੀਅ ਕਰੰਨਿ॥
 ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਸੇਈ ਕਹੀਅਹਿ ਧੰਨਿ॥
 ਆਪਣ ਲੀਆ ਜੇ ਮਿਲੈ ਵਿਛੁੜਿ ਕਿਉ ਰੋਵੰਨਿ॥
 ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਪਰਾਪਤੇ ਨਾਨਕ ਰੰਗ ਮਾਣੰਨਿ॥
 ਹਰਿ ਜੇਨੁ ਰੰਗੀਲਾ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ਜਿਸ ਕੈ ਭਾਗੁ ਮਥੰਨਿ॥੪॥

(ਪੰਨਾ ੧੩੩)

ਜਿਸ ਹਰੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਠ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਰੀ ਸੱਜਣ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਰਹੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ (ਜਮ ਆਦਿਕ) ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਏ (ਭਾਵ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਿਆਂ ਜਮਾਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ)। ਲੋਕ ਹੀਰੇ, ਮੋਤੀ ਤੇ ਲਾਲ ਆਦਿਕ ਕੀਮਤੀ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਧਨ ਦੇ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਭੀ ਤੌਖਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀਰੇ ਮੋਤੀ ਆਦਿਕ ਵਾਂਗ ਐਸਾ ਕੀਮਤੀ ਧਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੁਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਜਿਤਨੇ ਭੀ ਕੌਤਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, (ਨਾਮ-ਧਨ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ) ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। (ਇਹ ਭੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ) ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜੀਵ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ (ਆਪਣੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਦੀ ਦਾਤਿ ਦੇ ਕੇ) ਆਪਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ (ਜਗਤ ਵਿਚ) ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। (ਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ) ਜੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜੀਵ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜ ਕੇ ਦੁਖੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣ? ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੇ) ਆਨੰਦ (ਉਹੀ ਬੰਦੇ) ਮਾਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਾਥ ਮਿਲ ਜਾਏ। ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਭਾਗ ਜਾਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਠ ਮਹੀਨਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ-ਮਾਲਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ॥੪॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਆਓ, ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰਮਤਿ 'ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦੇਈਏ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹਰ ਦਿਨ ਇਕ ਨਵੀਂ ਗਾਥਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਹਾੜੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਚਮਕ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆ ਰਹੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਹਿ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਆਏ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘ ਜਦ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਆਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। 'ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ' 'ਤੇ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੇਦਾਵਾ ਕੇ ਦੇ ਆਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨਾਲ ਜਾਨ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਜੰਗ ਲੜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਭੁੱਲ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਦਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ' ਨੂੰ 'ਮੁਕਤਸਰ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਇਹ ਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਥਾਪੜਾ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੰਦੇੜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਅਸੀਸ ਸਦਕਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਖੇ ਆ ਪੁੱਜਾ। ਦੁਸ਼ਮਨ ਦਲ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਫੌਜਾਂ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜ ਗਈਆਂ। ਖ਼ਾਲਸਈ ਫੌਜਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਜੇਤੂ ਰੂਪ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਹਿ ਕਰ

ਲਈ ਗਈ। ਦੁਸ਼ਮਨ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਚਣੇ ਚਬਾਉਂਦਿਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਫਤਹਿ ਦੇ ਖਾਲਸਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਝੁਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਭਾਰੀ ਗੁੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁੱਸਾ ਹੀ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵਜੋਂ ਸਹਾਈ ਹੋਇਆ।

ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਨਵਾਬ ਯਹੀਆ ਖਾਨ ਸੂਬੇਦਾਰ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲਖਪਤ ਰਾਇ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਦੀਵਾਨ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਦਾ ਭਰਾ ਦੀਵਾਨ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਜੋ ਏਮਨਾਬਾਦ ਦਾ ਫੌਜਦਾਰ ਸੀ, ਨਵਾਬ ਯਹੀਆ ਖਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜਥਾ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਹੇਠ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਮ ਤੋਂ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਲੰਘ ਕੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੰਘ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਸਭ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਤੇ ਭੁੱਖੇ ਸਨ। ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਨਿਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਹੱਥੋਂ ਉਹ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਅੱਗ ਬੁਝੂਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦੀਵਾਨ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਧੀ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਦੇ ਛੰਭ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰੀ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਿਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਘੇਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ ਪਰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।

ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਹਾੜੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੱਤਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਰੁਸ਼ਨਾ ਸਕੀਏ। ਸੋ ਆਓ, ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰਮਤਿ 'ਤੇ ਢਿੱਡੁਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦੇਈਏ!

-ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਬੇਦੀ'

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕੋ, ਸਿੰਘ ਸਜੋ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ

-ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ*

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਚਿਆ-ਸਮਝਿਆ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚ ਧਰਮ ਦਾ ਜੋ ਨਵਾਂ ਮਾਰਗ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਇਹ ਮਾਰਗ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ' ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਲਬੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜੁ ਹੋਆ ਸਿਕਦਾਰੁ॥

ਕਾਮੁ ਨੇਬੁ ਸਦਿ ਪੁਛੀਐ ਬਹਿ ਬਹਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ॥

ਅੰਧੀ ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਭਾਹਿ ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ॥ (ਪੰਨਾ ੪੬੮-੬੯)

ਧਰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਝੂਠ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਪਟੀ ਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਸਨ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਵਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਕਾਜ਼ੀ ਤੇ ਜੋਗੀ ਸਭ ਪਰਜਾ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ:

ਕਾਦੀ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਮਲੁ ਖਾਇ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਨਾਵੈ ਜੀਆ ਘਾਇ॥

ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅੰਧੁ॥ ਤੀਨੇ ਓਜਾੜੇ ਕਾ ਬੰਧੁ॥ (ਪੰਨਾ ੬੬੨)

ਬਾਬੇ ਕਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਰ ਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜਮ ਦਾ ਰੂਪ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:

ਖੁਰਾਸਾਨ ਖਸਮਾਨਾ ਕੀਆ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੁ ਡਰਾਇਆ॥

ਆਪੇ ਦੋਸੁ ਨ ਦੇਈ ਕਰਤਾ ਜਮੁ ਕਰਿ ਮੁਗਲੁ ਚੜਾਇਆ॥ (ਪੰਨਾ ੩੬੦)

ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਸਕ ਵਰਗ ਦਾ ਪਰਜਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਤਾਉ ਨਿਖੇਧਾਤਮਕ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਤਕ ਸਭ ਅਹਿਲਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰਜਾ ਦਾ ਖੂਨ ਪੀਣ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਨੀਚਤਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਛੱਡੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਲੁਕਾਅ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਲੋਕ ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ:

*ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਰਾਜੇ ਸੀਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ॥ ਜਾਇ ਜਗਾਇਨ੍ਹਿ ਬੈਠੇ ਸੁਤੇ॥

ਚਾਕਰ ਨਹਦਾ ਪਾਇਨ੍ਹਿ ਘਾਉ॥ ਰਤੁ ਪਿਤੁ ਕੁਤਿਹੋ ਚਟਿ ਜਾਹੁ॥ (ਪੰਨਾ ੧੨੮੮)

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ, ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਭੇਖੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੰਭ ਨੂੰ ਉਘਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ' ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ, ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ, ਜੈਨ ਧਰਮ, ਯੋਗ ਮੱਤ ਆਦਿ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਰੋਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

-ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਰਵਾਲ॥

ਕੇਤੀਆ ਕੰਨ੍ਹ ਕਹਾਣੀਆ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰ॥

ਕੇਤੇ ਨਚਹਿ ਮੰਗਤੇ ਗਿਝਿ ਮੁਝਿ ਪੂਰਹਿ ਤਾਲ॥

(ਪੰਨਾ ੪੬੪)

-ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮਿਆਰ॥

ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾ ਕੀਆ ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ॥

ਜਲਿ ਜਲਿ ਰੋਵੈ ਬਪੁੜੀ ਝੜਿ ਝੜਿ ਪਵਹਿ ਅੰਗਿਆਰ॥

ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਕਰਤੇ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ ਸੋ ਜਾਣੈ ਕਰਤਾਰੁ॥੨॥ (ਪੰਨਾ ੪੬੬)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕੇ 'ਸਚ ਕੀ ਬਾਣੀ' ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਸੀ : ...ਸਚੁ ਸੁਣਾਇਸੀ ਸਚ ਕੀ ਬੋਲਾ॥ (ਪੰਨਾ ੭੨੩) ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੂੜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਸਚ ਕੀ ਬਾਣੀ' ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸੱਚ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੂੜ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਾ ਬੀਜ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਮੁਕੰਮਲ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਇਨਕਲਾਬ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਵੱਸ਼ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਰਗ ਇੰਨਾ ਕਠਿਨ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਸਿਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ:

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ॥ ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥

ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ॥ ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥੨੦॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੧੨)

ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਰਗ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਜੇ ਭੁਖ ਦੇਹਿ ਤ ਇਤ ਹੀ ਰਾਜਾ ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਸੂਖ ਮਨਾਈ॥

ਤਨੁ ਮਨੁ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਭੁ ਅਰਪੀ ਵਿਚਿ ਅਗਨੀ ਆਪੁ ਜਲਾਈ॥

(ਪੰਨਾ ੭੫੭)

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤੇ ਵੰਡ ਛਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਜੀਉਂਦੇ-ਜੀਅ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਜੀਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਖ ਨਾਲ ਤੇ ਗੌਰਵ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ:

ਸੋ ਜੀਵਿਆ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਇ॥
ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਜੀਵੈ ਕੋਇ॥ ਜੇ ਜੀਵੈ ਪਤਿ ਲਬੀ ਜਾਇ॥

ਸਭੁ ਹਰਾਮੁ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਖਾਇ॥

(ਪੰਨਾ ੧੪੨)

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਧਰਮ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਸੂਲ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਉਚੇਰੇ ਤੇ ਚੰਗੇਰੇ ਸਨ। ਇਹ ਧਰਮ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ:

ਵਰਤ ਨ ਰਹਉ ਨ ਮਹ ਰਮਦਾਨਾ॥ ਤਿਸੁ ਸੇਵੀ ਜੋ ਰਖੈ ਨਿਦਾਨਾ॥੧॥

ਏਕੁ ਗੁਸਾਈ ਅਲਹੁ ਮੇਰਾ॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਦੁਹਾਂ ਨੇਬੇਰਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਹਜ ਕਾਬੈ ਜਾਉ ਨ ਤੀਰਥ ਪੂਜਾ॥ ਏਕੋ ਸੇਵੀ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ॥੨॥

ਪੂਜਾ ਕਰਉ ਨ ਨਿਵਾਜ ਗੁਜਾਰਉ॥ ਏਕ ਨਿਰੰਕਾਰ ਲੇ ਰਿਦੈ ਨਮਸਕਾਰਉ॥੩॥

ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨ ਮੁਸਲਮਾਨ॥ ਅਲਹ ਰਾਮ ਕੇ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਨ॥੪॥

(ਪੰਨਾ ੧੧੩੬)

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੋਕੀਂ ਧੜਾ-ਧੜ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਘਰ-ਘਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰਮ ਉਤਰਨ ਲੱਗਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਔਖੇ ਸਨ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਜੇ ਸੰਤਾਂ-ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਦਾ ਇਕ ਫਿਰਕਾ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ-ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਤੇ ਪੂਰੇ ਜਲੋਂ ਵਿਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ੧੫੮੮ ਈ: ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸੀ। ਇਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ੧੬੦੪ ਈ: ਵਿਚ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸੱਚ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਤੇ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੁਣ ਅਹਿਲ-ਏ-ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਲੇ ਧਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ, ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਾਜ਼ ਹੀ ਉਘੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉੱਚਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਘਟ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਤਿਲਮਿਲਾ ਉਠੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਰ ਭਾਵਨਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣੀ ਪਈ। ੧੬੦੬ ਈ: ਵਿਚ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਬੁਲਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ੨ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰਨ ਸੰਤ ਰੂਪ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਸੂਰਮੇ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਭੈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਠੀਕ ਸਮਝੀ ਪਰ ਉਹ ਸੱਚ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਦੂ ਨੇ ਵੀ ਬਲਦੀ 'ਤੇ ਤੇਲ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਖੁਦ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। 'ਤੁਜ਼ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰੀ' ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹਵਾਲਾ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ- "ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਮੂਰਖ ਅਤੇ ਮੂਰਖਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਉਸ ਵੱਲ ਧਾਹ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਈਮਾਨ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦਤਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਝੂਠ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।" ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤਿ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸੁਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। 'ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਚ ਸੁਖ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਸਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਪਿੱਛੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਵੀ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਮੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਕਸ਼ਬੰਦੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ੇਖ ਅਹਿਮਦ ਸਰਹੰਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਇਸਲਾਮੀ ਧਾਰਮਿਕ ਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤਿ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਾਂਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਸੀਹਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੱਤੀ ਤਵੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ-ਚਿੱਤ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਂਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਗੁਰਮੁਖ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ:

- ਗੁਰਮੁਖਿ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਭਾਵੈ॥ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ॥

(ਪੰਨਾ ੧੦੬੩)

-ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ॥

(ਪੰਨਾ ੩੯੪)

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹਿਤ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਤੇ ਧੀਰਜ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਸਹਿ ਤੇ ਅਕਹਿ ਕਸ਼ਟ ਸਹਾਰੇ। ਭਾਰਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵੀ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਅਰਪਣ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਚਾਨਣ ਜੱਗ ਵਿਚ ਫੈਲਾਈਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ

—ਡਾ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ*

ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਬਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪ ਗੁਰੂ-ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਪਿਤਾ ਵੀ ਸਨ। ਬਾਣੀ ਦੇ ਬੋਹਿਥ ਦਾ ਵਰ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਤੀਸਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ' ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤੇ ਇਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰੀ ਇਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਇਕ ਬਾਣੀਕਾਰ, ਦਰਸ਼ਨਵੇਤਾ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸੰਗਠਨ-ਕਰਤਾ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਸੰਪਾਦਕ, ਭਵਨ ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਕੋਈ ਗੁੱਝੀ ਛੁਪੀ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਸਬਰ, ਸਿਦਕ, ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਲਈ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਿਯਤਾ ਇੰਨੀ ਵਧੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਿਆਂਕਰ ਕਾਲ ਤੇ ਪਲੇਗ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅਨਾਜ ਸਸਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਰਸਾਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ। ੧੫੯੮ ਈ: ਵਿਚ ਜਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਨੂੰ ਨਿਵਾਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ-ਹਿੱਤਕਾਰੀ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਿਆਂ ਭੱਟ ਕਲੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਭਯ ਭੰਜਨ, ਪਰ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰ, ਪਰ ਪੀਰ ਨਿਵਾਰਨ, ਹਰਿ ਸਮ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਮਹਾਦਾਨਿ ਆਦਿ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮ-ਕਥਾ, "ਤੁਜ਼ਕਿ-ਜਹਾਂਗੀਰੀ" ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, "ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ (ਗੁਰੂ) ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧਾਰਮਿਕ ਨੇਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਢੰਗ ਰਚਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੂਰਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਰਿਆ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਫਰੇਬੀ ਤੇ ਫਰੇਬ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਉਸ ਪਾਸ ਆ ਕੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ

*ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ, 1/A, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਦੁਕਾਨ ਗਰਮ ਸੀ। ਕਈ ਚਿਰ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 'ਦੁਕਾਨ-ਏ-ਬਾਤਿਲ' (ਝੂਠ ਦੀ ਦੁਕਾਨ) ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਇਹ ਫ਼ਤਵਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕੇਂਦਰ 'ਦੁਕਾਨ-ਏ-ਬਾਤਿਲ' ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਫਰੇਬੀ ਤੇ ਫਰੇਬ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਤੁਅਸਬੀ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੈਵੀ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਫਰੇਬ ਨਹੀਂ, ਸੱਚ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਫਰੇਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ "ਸਚੁ ਸੁਣਾਇਸੀ ਸਚ ਕੀ ਬੋਲਾ" ਦਾ ਸਬਕ ਦਿੱਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜੀ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਰਬਾਬੀ ਸਨ, ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਐਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਸੱਚ ਉੱਪਰ ਉਸਰੀਆਂ ਹਨ:

ਨਾਨਕਿ ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ ਸਚੁ ਕੋਟੁ ਸਤਾਈ ਨੀਵੈ ਦੈ॥ (ਪੰਨਾ ੯੬੬)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਕੇਂਦਰ 'ਦੁਕਾਨ-ਏ-ਬਾਤਿਲ' ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੱਚ ਦੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਫਰੇਬੀ ਤੇ ਫਰੇਬ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉੱਚੀਆਂ ਇਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦਾ, ਸਭ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਐਸਾ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੀ ਪਰਜਾ ਸੁਖੀ ਵੱਸਦੀ ਸੀ:

ਮੈ ਬਧੀ ਸਚੁ ਧਰਮ ਸਾਲ ਹੈ॥ ਗੁਰਸਿਖਾ ਲਹਦਾ ਭਾਲਿ ਕੈ॥ (ਪੰਨਾ ੭੩)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਝੂਠ ਦਾ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੁਰਤਿ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਬੜਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਵਪਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ:

ਤਖਤੁ ਬਖਤੁ ਲੈ ਮਲਿਆ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਵਾਪਾਰਿ ਸਪਤਾ॥ (ਵਾਰ ੨੪:੧੯)

ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜੀ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦੂਣੀ-ਚੌਣੀ ਸ਼ੋਭਾ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚੇ ਹਨ ਤੇ ਸੱਚ ਦਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸਰਾ ਸੀ:

ਦੂਣੀ ਚਉਣੀ ਕਰਾਮਾਤਿ ਸਚੇ ਕਾ ਸਚਾ ਦੋਆ॥

ਚਾਰੇ ਜਾਗੇ ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਪੰਚਾਇਣੁ ਆਪੇ ਹੋਆ॥ (ਪੰਨਾ ੯੬੮)

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ "ਗੁਰੂ ਅਰਜਨੁ ਸਚੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ" ਕਿਹਾ ਹੈ। ਭੱਟ ਕਲੂ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ (ਧਰਮ ਪੀਰ)। ਉਸ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮ ਦੇ ਝੰਡਾ-ਬਰਦਾਰ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਕੁਲਿ ਸੋਢੀ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਤਨੁ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਅਰਜਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਾ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੭)

ਭੱਟ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਬਿੰਬ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ, ਇਖਲਾਕੀ, ਅਤੇ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਅਲੰਕਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦਾ:

ਭਨਿ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਭੇਦੁ ਨਹੀ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨੁ ਪਰਤਖੁ ਹਰਿ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੯)

ਭੱਟ ਕਲੂ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ (ਸੰਤੋਖਿ ਸਮਾਚਰਿਓ), ਨਿਰਮਲ ਬੁੱਧ (ਬਿਮਲ ਬੁਧਿ), ਬੇਦਾਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤ (ਨਿਰਮਲ ਭੋਖ), ਦੈਵੀ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਸਰਸਾਰ (ਅਪਾਰੁ ਅਨੰਭਉ), ਲੰਮੀ ਨਦਰਿ ਭਾਵ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ (ਅਪਰੰਪਰੁ ਬੀਣਾ), ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਉਦਾਰਚਿਤ (ਹਰਿ ਸਮ ਉਦਾਰੁ), ਮਹਾਦਾਨੀ (ਮਹਾ ਦਾਨਿ), ਚਾਨਣ

ਮੁਨਾਰੇ (ਜਗ ਅਉਰੁ ਨ ਯਾਹਿ ਮਹਾ ਤਮ ਮੈ) ਆਦਿ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖ, ਜਿਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਗਮੀ ਬੇਮਾਅਨੀ ਹਨ, "ਹਰਖਹੁ ਸੋਗਹੁ ਬਾਹਰਾ" ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਜਾਂ ਦੈਵੀ ਵਸਲ ਲਈ ਘਰ, ਪਰਵਾਰ, ਸਮਾਜ ਤੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਹਠ-ਯੋਗ ਦਾ ਸਾਧਨ-ਸੰਨਿਆਸ, ਤਪ, ਵਰਤ, ਨੇਮ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇਕ ਐਸੇ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਤਮਿਕ ਬੁੱਧੀ ਤੋਂ ਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭੂਤੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਅਗਰਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਨੂੰ ਸਹਿਜ-ਮਾਰਗ ਭਾਵ ਸਹਿਜ-ਜੋਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਗ੍ਰਿਹਸਤ-ਮਾਰਗ ਦਾ ਮੁੱਦਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਘਾਲ-ਕਮਾਈ ਤੇ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਤੇ ਰੁਤਬਿਆਂ ਦਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ "ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਉਦਾਸ" ਭਾਵ ਅਮੀਰੀ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਵੇਸ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਉਹ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਤੇ ਉੱਚੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਵੱਸ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ, ਮਨੋ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਇਸ ਜੀਵਨ-ਜੁਗਤ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਜੋਗ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਸਤਿਕਾਰ, ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤੇ ਰੁਤਬਾ ਕਿਸੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਸਿੱਖ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤਸੱਵਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜੀ ਅਤੇ ਭੱਟ ਹਰਬੰਸ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਖਤ, ਸਿੰਘਾਸਨ, ਚਵਰ, ਛਤਰ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਤਖਤਿ ਬੈਠਾ ਅਰਜਨ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਖਿਵੈ ਚੰਦੋਆ॥ (ਪੰਨਾ ੯੬੮)

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਨੂੰ "ਤਖਤੁ ਬਖਤੁ ਲੈ ਮਲਿਆ" ਤੇ "ਅਬਚਲੁ ਰਾਜੁ" ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰੂਪ ਦੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਭਿੰਨਤਾ ਸੀ। ਭੱਟ ਕਲ੍ਹ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਹਿਜ ਜੋਗ (ਸਹਜਿ ਜੋਗੁ ਨਿਜੁ ਪਾਇਯਉ) ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 'ਰਾਜ ਮਹਿ ਜੋਗ' ਨੂੰ ਕਮਾਇਆ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਰਾਜ ਜੋਗ ਰਸੁ' ਜਾਣਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਮਕਾਲੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਤ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦੈਵੀ ਰਾਜ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ "ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੈਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸਨ। 'ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ' ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗੁਰ-ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਬਦੀ-ਮੁਕਤ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਜਗਤ ਗੁਰੂ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੇ ਹਨ:

-ਜਗਤੁ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਉ॥ (ਵਾਰ ੨੪:੨)

-ਜਾਹਰ ਪੀਰ ਜਗਤੁ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ॥ (ਵਾਰ ੨੪:੩)

ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੱਟ ਕਲ੍ਹ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ

ਦੈਵੀ-ਜਹਾਜ਼ (ਹਰਿ ਕਾ ਬੋਹਿਥਾ) ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ "ਕਲਜੁਗਿ ਜਹਾਜ਼ੁ ਅਰਜੁਨੁ ਗੁਰੂ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਲਗਿ ਬਿਤਰਹੁ" ਰਾਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਜਗਤ ਦੇ ਉੱਧਾਰ ਹਿੱਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:

ਰਾਮਦਾਸਿ ਗੁਰੂ ਜਗ ਤਾਰਨ ਕਉ ਗੁਰ ਜੋਤਿ ਅਰਜੁਨ ਮਾਹਿ ਧਰੀ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੯)

ਭੱਟ ਹਰਬੰਸ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੌਮ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਧਰਮਾਂ, ਕੌਮਾਂ, ਨਸਲਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਹੱਦ-ਬੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ:

ਛਤ੍ਰੁ ਸਿੰਘਾਸਨੁ ਪਿਰਥਮੀ ਗੁਰ ਅਰਜੁਨ ਕਉ ਦੇ ਆਇਅਉ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੯)

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਿਕਨਾਤੀਸੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਤੇ ਮੁਕਤੀਦਾਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਜੀ ਬੁਲੰਦ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਜਪੁਉ ਜਿਨ੍ ਅਰਜੁਨ ਦੇਵ ਗੁਰੂ ਫਿਰਿ ਸੰਕਟ ਜੋਨਿ ਗਰਭ ਨ ਆਯਉ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੯)

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗੈਰ-ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਹੈ। ਗੁਰਿਆਈ ਲਈ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ-ਸਾਹਿਬਾਨ ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਿੰਨ ਸਨ ਪਰ ਉਹ 'ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ' ਦੇ ਹੀ ਵਾਹਨ ਤੇ ਵਾਰਿਸ ਸਨ। 'ਜੋਤਿ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤਕ ਵਿਸਥਾਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਘਟਨਕਾਰੀ ਤੱਤਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੀਣਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਹਥਿਆਉਣ ਦੇ ਬਥੇਰੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਜੋਤਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਿਕ ਏਕੇ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੂਰਬਲੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ-ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਅਭੇਦਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸੇ 'ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ' ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭੱਟ ਮਥੁਰਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਤੇ ਰੱਬ ਵਿਚਕਾਰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

ਪਰਤਛਿ ਰਿਦੈ ਗੁਰ ਅਰਜੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮਿ ਨਿਵਾਸੁ ਲੀਅਉ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੯)

ਦੈਵੀ-ਜੋਤਿ ਦੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਗਤ ਸਫਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਚਮ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਬਲਕਿ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

ਜੋਤਿ ਰੂਪਿ ਹਰਿ ਆਪਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕੁ ਕਹਾਯਉ॥

ਤਾ ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਭਯਉ ਤਤ ਸਿਉ ਤਤੁ ਮਿਲਾਯਉ॥

ਅੰਗਦਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਅਮਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬਿਰੁ ਕੀਅਉ॥

ਅਮਰਦਾਸਿ ਅਮਰਤੁ ਛਤ੍ਰੁ ਗੁਰ ਰਾਮਹਿ ਦੀਅਉ॥

ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਦਰਸਨੁ ਪਰਸਿ ਕਹਿ ਮਥੁਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਯਣ॥

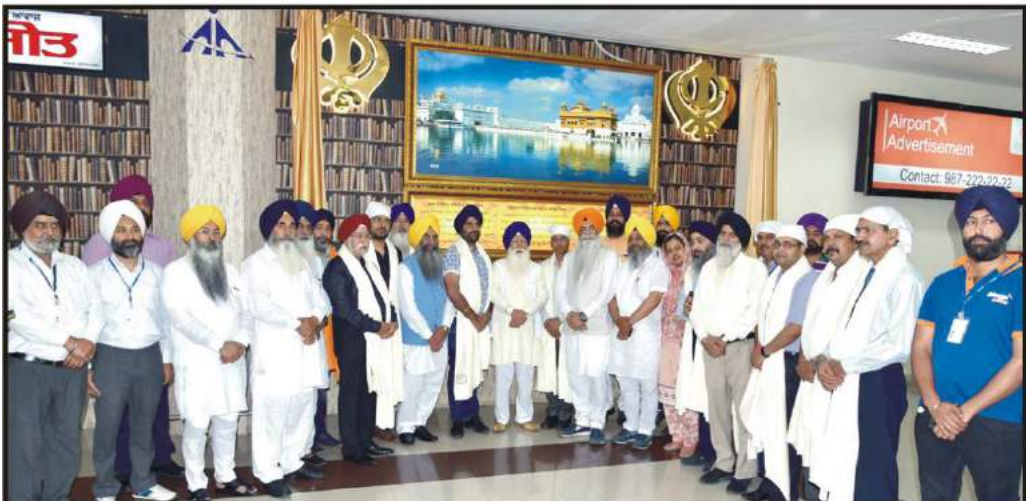
ਮੂਰਤਿ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰੁ ਅਰਜੁਨੁ ਪਿਖਹੁ ਨਯਣ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੯)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਅਕਾਲੀ ਜੋਤਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਗਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਚ ਵਿਦਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪਾਵਨ ਜੋਤਿ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ "ਚਾਰੇ ਜਾਗੇ ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਪੰਚਾਇਣੁ ਆਪੇ ਹੋਆ" ਦੀ ਉਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਹੀ ਤੇ ਜਾਇਜ਼

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਰਵਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਸੱਜਣ', ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ।

(20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਵਿਖੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ
ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ,
ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੰਡ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਹੋਰ।

(19 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

'ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ, ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਜਸਟਿਸ (ਰਿਟਾ.) ਐਸ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਠਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ।

(23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਡਾ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਵਿਲੋਂ ਅਤੇ ਦੋਹਤੀ ਡਾ. ਪਾਰੂ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਤੇ ਹੋਰ।

(23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਟੋਵੰਡ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ, ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀਆ।

(1 ਮਈ 2017)

ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਤੇ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਜਗਦੀਸ਼ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਸਮੇਂ।

(2 ਮਈ 2017)

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਿਆਮਪੁਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਐਡੀ, ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਹੋਰ। (27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਗੋਦਤੀ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿਦੁਆਰਾ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ। (7 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਸਰਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਐਡੀ. ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ।

(18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਝੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹੋਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਹੋਰ।

(5 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਬਲਾਕ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਝੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਥੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਸ. ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਮੈਂਬਰ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਹੋਰ।

(17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਰਟ ਗੱਤਕਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਰੰਭ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ।

(14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸੱਤਵੇਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਗੱਤਕਾ ਕੱਪ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਐਡੀ. ਸਕੱਤਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ।

(27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 'ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਥ ਸਮਾਰੋਹ' ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਥੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

(17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਨਕੋਦਰ ਸਾਕੇ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਹੋਰ।

(18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

(ਪੰਨਾ ੧੮ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਵਾਰਿਸ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ 'ਬਾਣੀ ਦੇ ਬੋਹਿਬ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ। ਇਹ ਖ਼ਿਤਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੱਟ ਕਲ੍ਹ ਜੀ ਨੇ "ਤੈ ਜਨਮਤ ਗੁਰਮਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਣਿਓ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੇ ਕਈ ਅਨੂਠੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਸਨਾ ਤੋਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗ਼ੈਰ-ਮਾਮੂਲੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਭੱਟ ਕਲ੍ਹ ਜੀ ਨੇ "ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਪਰਕਾਸਿਓ ਹਰਿ ਰਸਨ ਬਸਾਯਉ" ਰਾਹੀਂ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉੱਪਰ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਭੱਟ ਹਰਬੰਸ ਜੀ ਨੇ "ਨਿਤ ਪੁਰਾਣ ਬਾਚੀਅਹਿ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖਿ ਗਾਵੈ" ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਇਕ ਲਾਸਾਨੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਸੂਝ, ਕਾਰਜ-ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਮਿਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਇਸ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਥਾ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੀ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਰੁਚੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ:

ਗੁਰਬਾਣੀ ਭੰਡਾਰੁ ਭਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਕਥਾ ਰਹੈ ਰੰਗ ਰਤਾ। (ਵਾਰ ੨੪:੧੯)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਦਕਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤਕ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੁਹਸਿਨ ਫਾਨੀ ਨੇ ਵੀ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਸੀ। ਭੱਟ ਕਲ੍ਹ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਬਰ ਵਜੋਂ ਕੀਰਤੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ:

ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਜਾਸੁ ਜਗ ਅੰਦਰਿ ਮੰਦਰਿ ਭਾਗੁ ਜੁਗਤਿ ਸਿਵ ਰਹਤਾ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੭)

ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਧੀਨ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਤਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਉਦੈ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ:

ਉਗਵਣਹੁ ਤੈ ਆਬਵਣਹੁ ਚਹੁ ਚਕੀ ਕੀਅਨੁ ਲੋਆ॥ (ਪੰਨਾ ੯੬੮)

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਨ, ਨੇ "ਪੰਜਾਬੈ ਗੁਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ" ਅਤੇ "ਨਗਰਿ ਨਗਰਿ ਮੈ ਸਹੰਸ ਸਿਖ ਦੇਸ ਦੇਸ ਲਖੇਸਰੁ" ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਵਿਕਾਸ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਭੱਟ ਕਲ੍ਹ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਅਜਿਹੇ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਫੇਰਦੇ। ਉਹ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਟੱਲ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਨਾਮ ਦਾ ਨੇਜ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰ-ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਹੈ:

ਗੁਰੁ ਅਰਜਨੁ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਪਾਰਬਉ ਚਾਲੈ ਨਹੀ॥

ਨੇਜਾ ਨਾਮ ਨੀਸਾਣੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਿਅਉ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੦੮)

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਸਾਕੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰੇਬੀ, ਨਾਮ-ਧਰੀਕ ਗੁਰੂ ਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ, ਸਿਦਕ ਦੇ ਨਿਰਭਉ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੀ ਸਾਖਿਆਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮੇਂ ਅਕਹਿ ਤੇ ਅਸਹਿ ਤਸੀਹਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਸ਼ਾਂਤ-ਚਿਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰ-ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ "ਗੁਰੁ ਅਰਜਨ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੀ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕਵਿਤਾ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

-ਗਿ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ*

ਤੱਤੀ ਤਵੀ 'ਤੇ ਚੌਂਕੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਤੇ ਜੁਲਮ ਤਾਈਂ ਵੰਗਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਜ਼ਾਲਮ ਜੁਲਮ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਇਹਦੇ ਲਾਹ ਲੰਗਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਦੇਗ ਉਬਲਦੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜਗ ਨੂੰ ਠਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਨਹੀਂ ਚੰਦੂ ਹੰਕਾਰੀ ਦਾ ਸਾਕ ਲੈਣਾ ਉਹਦਾ ਤੋੜ ਹੰਕਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਪਾਈ ਭਰ-ਭਰ ਅੱਖੀਆਂ ਨੀਲਾ ਅਸਮਾਨ ਰੋਇਆ।

ਝੱਖੜਾਂ ਅਤੇ ਤੂਫਾਨਾਂ ਤੂਫਾਨ ਆਂਦਾ ਝੱਖੜ ਝੁੱਲੇ ਤੇ ਰੱਜ ਤੂਫਾਨ ਰੋਇਆ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸਾਰੇ ਤੱਕ ਕੇ ਧਾਹ ਮਾਰੀ, ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਮੁਰਸ਼ਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰੋਇਆ।

ਜਗ 'ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਰੋਇਆ, ਉੱਤੇ ਅਰਸ਼ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਭਗਵਾਨ ਰੋਇਆ।

ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਨੂੰ ਭਾਣੇ ਦਾ ਸਬਕ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡ ਆਪਣਾ ਯਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਪੱਕੀ ਕੌਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉਸਾਰਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੇ ਵੈਣ ਪਾਏ ਰੋਈ ਰਾਵੀ ਤੇ ਉਦੋਂ ਝਨਾਬ ਰੋਇਆ।

ਫੁੱਲਾਂ ਜਿਹੀ ਜਾਨ 'ਤੇ ਵੇਖ ਪਏ ਛਾਲੇ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲ ਰੋਏ ਤੇ ਗੁਲਾਬ ਰੋਇਆ।

ਸਤਲੁਜ ਬਿਆਸ ਜਿਹਲਮ ਦਰਿਆ ਰੋਏ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਰੋਇਆ।

ਵੱਢੀ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਤਾਰ ਕੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਜਗ ਨੂੰ ਤਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਪੱਕੀ ਕੌਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉਸਾਰਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਸਾਨੂੰ ਜਾਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਿਖਾਣ ਖਾਤਰ ਕੌਮ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਰੰਗ ਭਰਿਆ।

ਨਿੱਤ ਲਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਰੰਗ ਰਹਿਣਾ ਏਸ ਰੰਗ ਨੂੰ ਨਾਲ ਉਮੰਗ ਭਰਿਆ।

ਫੇਰ ਨਾਮ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਛਿੱਟੇ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਸੁੱਚਾ ਸਤਿਸੰਗ ਭਰਿਆ।

ਸਾਨੂੰ ਨਾਮ ਦੇ ਜਾਮ ਪਿਲਾ ਕੇ ਤੇ ਸਾਡਾ ਜਨਮ ਸੰਵਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਪੱਕੀ ਕੌਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉਸਾਰਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹੁੰਦੈ, ਕੌਮਾਂ ਪਲਦੀਆਂ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ 'ਤੇ।

ਅਰਬਾਂ ਖਰਬਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਹੈ ਭਰ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਦੀ ਆਨੇ ਦੁਆਨੀਆਂ 'ਤੇ।

ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆਉਂਦੀ, ਚੜ੍ਹਦਾ ਜੋਬਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਵਾਨੀਆਂ 'ਤੇ।

ਵੇਖੋ ਜੂਨ ੮੪ ਦੇ ਸਿੰਘ ਕਿੰਨੇ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ 'ਤੇ।

*ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਇੱਬਣ ਕਲਾਂ, ਝਬਾਲ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-੧੪੩੦੦੯। ਮੋ: +੯੧੯੯੧੪੪-੯੯੧੯੫

ਜੀਹਦੇ ਸੰਗ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਚਾਅ ਨੱਚਣ ਖੁਸ਼ਬੂ ਐਸੀ ਖਿਲਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।
 ਪੱਕੀ ਕੌਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉਸਾਰਨੇ ਲਈ ਜਿੰਦੜੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।
 ਥੋੜੀ ਨੇੜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਦੂਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਿੰਘਾਂ ਤਾਈਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ।
 ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਰਕਰਮਾ 'ਚੋਂ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ ਨਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦਾ ਆ ਚੜ੍ਹਿਆ।
 ਟੱਕਰ ਹੋਈ ਇਨਸਾਫ ਤੇ ਜੁਲਮ ਵਾਲੀ ਜ਼ਾਲਮ ਆਪਣਾ ਜ਼ੋਰ ਸੀ ਲਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ।
 ਉੱਥੇ ਕਈ ਜਰਨੈਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਰੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚ ਖਲਾਅ ਚੜ੍ਹਿਆ।
 ਜਾਚਕ ਕਈ ਇਹ ਸੂਏ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾੜਾਂ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।
 ਪੱਕੀ ਕੌਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉਸਾਰਨੇ ਲਈ ਜਿੰਦੜੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਵਾਰ ਗਏ ਗੁਰੂ ਪੰਚਮ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਹਿਤ

ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਜੰਤਰ ਤੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ
 ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਅਗਨ-ਭੇਟ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ, ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੇ ਹਿਰਦੇਵੇਧਕ ਹਨ। ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਧੂਫ਼, ਲਾਈਟਾਂ, ਪੱਖੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਸਜਾਵਟੀ ਲੜੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਹੀ ਜਗਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਜਦ ਤਕ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਧੂਫ਼/ਅਗਰਬੱਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮੇਨ-ਸਵਿੱਚ ਆਦਿ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਟਿੰਗ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਚੱਲਣ ਸਮੇਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਤਾਰਾਂ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ। ਹਰ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਜੰਤਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣ।

ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਨੇ ਅੱਜ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘੰਟਾ ਘਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਹ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਾਗਰ ਚਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਕਾਹਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪੂਰਨ ਸਹਿਜ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਨੇ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਬੁੱਕ ਵਿਚ 'ਮੇਰੀ ਸਫਲਤਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ' ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਲਾਜ਼ਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮਾਡਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਸਤਰੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਵਾਈ ਗਈ ਤਸਤਰੀ ਉੱਪਰ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਂਦ ਹਸਤੀ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਦਾ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਕਸਿਤ ਮੁਲਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਫਖਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਤਰੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਸ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂਗਰ ਨੇ

ਸ. ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਆਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਬੜਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਉਥਾਨ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਥੋਂ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵੱਡਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਟੋਵਡ, ਸ. ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੰਡੀਆ ਤੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਬੂਲਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਸ. ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਤੇ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾਂਵਾਲਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਤੇ ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ ਸਿੰਘਾ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ ਤੇ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ- ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੰਡਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ੧੬੯੯ ਉਕਰਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਸਿੱਖ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਧੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ੧੬੯੯ ਈ: ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਸਮੇਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਉਥੇ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਹੈ।

੨੫ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ 'ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ' ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ- ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੰਗਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੰਗਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ 'ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ' ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਤਾ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਸੁਜੇਨ ਕਰੋਚ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਤੇ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆਨਾ ਸੈਨੇਟ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਟੇਟਸ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਏ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜਪਾਲ ਏਰਿਕ ਹੋਲਕੋਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧੫ ਮਈ ੨੦੧੭ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਾਈਕ ਪੈਨਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਿੱਖ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ: ਬਡੰਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਮਤਾ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਤੇ ਨਾਲ ਉਥੇ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤਕ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਥੇ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

੨੫ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਸਰਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

੨੧ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ- ਪ੍ਰੋ: ਬਡੰਗਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਸਰਾਂ (ਨਿਵਾਸ) ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਅੱਜ ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੰਗਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡੀ: ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਸ਼ੋਕੀਨ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸਭੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਉਦਘਾਟਨ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਅੱਜ ਇਹ ਸਰਾਂ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਰ ਧਰਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਯਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਜਿਥੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਲੰਗਰ, ਦਵਾਖਾਨਾ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਇਹ ਸਰਾਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੧,੧੩,੦੦੦ ਸਕੁਏਅਰ ਫੁੱਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਸਮੈਂਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ੯ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੨੨੬ ਕਮਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ੧੨ ਸੂਟ (ਬੈਠਕਾਂ) ਵਾਲੀ ਇਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ੪੩ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਵਾਤਾਨੁਕੂਲਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ੨ ਲਿਫਟਾਂ, ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਸਿਸਟਮ, ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਗਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਵਿਧਾ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਹ ਸਰਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਜੰਗ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ੨੧ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨਮੱਤਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਸ. ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ, ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋਕੇ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ ਤੇ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਭੰਗਾਲੀ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੧੮ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਕਾਂਡ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਵਿਖੇ

ਹੋਇਆ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਉਹ ਕਰੂਰ ਕਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ੩੨ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਘਰ-ਘਾਟ ਵੀ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜੇ ਤੀਕ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਸਟਿਸ ਟੀ.ਪੀ. ਗਰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਐਸ.ਪੀ. ਸਤੋਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਰਾਮ ਭੋਜ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਤੇ ਹੈਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ ੩੦੨, ੪੩੬, ੩੯੫, ੧੨੦-੮, ੨੧੭, ੨੧੮, ੨੨੦, ੨੨੧ ਤੇ ੨੨੨ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਇਹ ੪ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤੁਰੰਤ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੁਆਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ੦੬ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਵਫਦ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਾਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਹਿਮ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਵਫਦ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਵਫਦ ਨੇ ਜਿਥੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਢਾ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ 'ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਵਫਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੈਪਲਾ ਅਤੇ ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ।

ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਢਾ ਸਾਹਿਬ ਪੰਚਕੂਲਾ ਵਿਖੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਸ਼ਰਧਾ ਸਹਿਤ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਸਮੇਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਗਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਮਦ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਕਾਲਜਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਨੀਸਿੰਗ (ਕਰਨਾਲ) ਨੂੰ 'ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਦਰਜਾ' ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਨਾਲ ਲੋਹਗੜ੍ਹ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਪਾਸ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਵੀ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮਿਲਣੀ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੜੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

੨੭ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਬਲ ਮਿਲੇਗਾ- ਪ੍ਰੋ. ਬਡੂਗਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਬਲ ਮਿਲੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਯਤਨ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਮਈ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਸਾਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ੧੬੯੯ ਈ: ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਿਨ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਜਿਥੇ-ਜਿਥੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵੱਸਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ 'ਚ ਉਚੇਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ. ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅੱਜ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜਿਸ ਵੀ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਸਦਕਾ ਉੱਚ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿਦੁਆਰ ਦੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੇ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਫਦ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿਦੁਆਰ (ਉੱਤਰਾਖੰਡ) ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਲਦ ਉਸਾਰੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਫਦ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗਏ ਇਸ ਵਫਦ ਨੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਢਾਹੇ ਗਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਬੇਹਦ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਹਰਿਦੁਆਰ ਹਰਿ ਕੀ ਪੌੜੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ੨੦੦੧ ਈ: ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਗਜੀਤਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਗ੍ਹਾ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਾ-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਰਾਣੀਪੁਰ ਮੌਜ਼ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜੇ ਤੀਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੁਣ ਫਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਆਰੰਭੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ੭ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸੂਰਤਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਲਿਆ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸੂਰਤਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਕੌਂਸਲਰ ਦੇ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਉਤਾਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਿਥੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਗਿਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ। ਦਸਤਾਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜਿਹਾ

ਦੂਸਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜੈਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਕੱਕਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਸਖ਼ਤੀ ਵਰਤੇ।

ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੂਰਤਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ. ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਗਿਰੀ ਨਾਂਅ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਕੌਂਸਲਰ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਾਰ ਉਤਾਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ੯ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰੇਗੀ- ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ

ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਗਾਥਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਸ਼ਾਮਲ

ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜੰਗ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸੰਗ੍ਰਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਗੂਣੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਂਸੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕੈਦਾਂ ਭੋਗਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਭਵਨ ਦੇ ਰੰਧਾਵਾ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿਚ 'ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ' ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦਾਂ ਭੋਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ੮੦ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਗਾਥਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੀਂ ਥਾਂ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਰ ਕਹਿ ਕੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ

ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਗਾਥਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਹ ਮੁਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਲਾਮਿਸਾਲ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਆਈ.ਜੀ. ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉੱਤੇ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਜਸਟਿਸ (ਰਿਟਾ.) ਐਸ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਉਥੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੀ, ਦਾ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਗਾਥਾ ਵਿਚ ਢੁਕਵਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਿੱਡਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਅਤੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਭੂਗਰ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਡਾ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਢਿਲੋਂ ਅਤੇ ਦੋਹਤੀ ਡਾ. ਪਾਰੂ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਮੈਂਬਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਵਾਲ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾਂ, ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਬੀਬੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਹਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੈਂਪਲਾ, ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਦਿਆ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਵੰਦਨਾ ਨਰੂਲਾ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆਂ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰਿੰ: ਡਾ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਢਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਮੋਹਾਲੀ, ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੁਖਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੨੩ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੇ

ਅੰਡੇਮਾਨ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਸਮਾਰਕ ਦਾ ਕੀਤਾ ਦੌਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਡੇਮਾਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਅੱਜ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸਮਾਰਕ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਗੈਲਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ 'ਰੋਜ਼ਨੀ ਤੇ ਆਵਾਜ਼' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ

ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਲਾ-ਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਥਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਵਫ਼ਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਵਫ਼ਦ ਮੁਕੰਮਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਗੈਲਰੀਆਂ ਅਤੇ 'ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੇ ਆਵਾਜ਼' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾ-ਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਗਾਥਾ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜੇਲ੍ਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਈ ਚਾਵਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵਫ਼ਦ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਰਕ ਕੁੰਭੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕੈਦਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਵਿਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਫ਼ਦ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ, ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਮੂਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਆਗੂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ ਨੇ ਵੀ ਇਥੇ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਥੇ ਬਹੁਤਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅੰਡੇਮਾਨ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਰਟ ਬਲੇਅਰ ਨੇ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੀ ਇਹ ਜੇਲ੍ਹ ਬਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਪਾਨੀਆਂ ਦਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਟਾਪੂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਜਪਾਨੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ।

੧ ਮਈ

ਭਾਈ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਫ਼ਦ

ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਵੱਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅੰਡੇਮਾਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਅੰਡੇਮਾਨ-ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਜਗਦੀਸ਼ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੇ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਮਨਫੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਥਾਵਾਂ ਇਥੇ ਦਰਜ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਈ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੰਗਰ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਜਗਦੀਸ਼ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦਿਆਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਭਾਈ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਫਦ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮਸਲੇ ਦੇ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਈਟ ਐਂਡ ਸਾਊਂਡ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਥਾਂ ਦਿਵਾਉਣ, ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਵਫਦ ਵਿਚ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀਆ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨ ਮਈ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਥਿਆਂ 'ਚ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ

ਪ੍ਰੋ: ਬਡੰਗਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੰਗਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਰਖਾਂ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂਦੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਗ ਪ੍ਰੋ. ਬਡੰਗਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਜਥਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ੬੦ ਫੀਸਦੀ ਕੋਟਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਟੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਰਜੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਬਡੰਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਇਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਥਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸੂਬੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਉਪਰੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸਦਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਤਰੁੱਤ ਹੱਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹਨ ਜੋ ਗੁਰੂ-ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਸ਼ਸਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਹ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਾਰਨ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵੱਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਜਲਦੀ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਵੇ। ੨੯ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ (ਹਸਪਤਾਲ) ਲਈ ੨ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਆਦੇਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚਲੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਚੱਲਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਵਿਸ ਕਰਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਜਿਥੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ (ਹਸਪਤਾਲ) ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ ੨ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਸਕੈਨਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦੀ ਸੋਚ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਾਪਸ ਲਈਆਂ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਲਗਾਇਆ

ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਧਮਤਾਨ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ ੨੦੧੭-੧੮ ਲਈ ਪੰਜ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਪੰਜ ਵਰਗ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦੂਸਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਤਕ ੨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਤਕ ੩ ਹਜ਼ਾਰ ੫ ਸੌ ਰੁਪਏ, ਸੱਤਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਤਕ ੫ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ੮ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ੧੦ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਜ਼ੀਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਹਾਰ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ੨੦ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ੫੧-੫੧ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਤੇ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਵਿਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ੭੫ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਸਾਇੰਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਟੀਕਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੫੧ 'ਤੇ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਾਲਕੀ 'ਚ ਸ਼ੁਸੇਭਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ।
ਹੇਠਾਂ: ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ।

(15 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲਣ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਆਨੀ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਛੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ।

(4 ਮਈ 2017)

ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(6 ਮਈ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਆਲਮਗੀਰ ਸਾਹਿਬ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਛੂਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(24 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2016 ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠਹੂ ਇੰਚਾਰਜ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਤੇ ਹੋਰ।

(20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਪੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਰਦਾਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ।

(20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ।

(30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(21 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ।

(7 ਮਈ 2017)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਸਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਰਦਾਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ।

(5 ਮਈ 2017)

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘਾ ਤੇ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਹੋਰ।

(12 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਮਹਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਜਥੇ, ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ।
ਹੇਠਾਂ: ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਤਾਸਿੰਘਾ ਤੇ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ ਤੇ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ।

(੪ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

ਸ. ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ ਗੱਡੀਆਂ, ਸ. ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਗੁ: ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੇ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਸਮੇਂ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਐਡੀ. ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਮੈਨੇਜਰ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਡੀ. ਮੈਨੇਜਰ ਤੇ ਹੋਰ।

(29 ਅਪ੍ਰੈਲ 2017)

(ਪੰਨਾ ੪੨ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੀਕ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੀਕ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ੬ ਫੀਸਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ੨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜੋ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਟਰੱਸਟ ਵਿਖੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸਾਂ ਲਈ ੨੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਗਏ ਸੁਨਾਮ ਵਾਸੀ ਸ. ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ੫੦ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਾਬਾ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ: ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੰਡੀਆਂ, ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੋਵਡ, ਸ: ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਓ, ਸ: ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਪੁਰਾ, ਸ. ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ, ਬੀਬੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਬੁਲਾ, ਸ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੀ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਮੀਡੀਆ, ਸ. ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਮਾਰਸੀ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੨੧ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ

ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਟਾਂਕ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪਿੰਡ ਧੂਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ੨ ਆਸਾ ਰਾਗ ਤੇ ੧ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਮੋਹ-ਮਾਇਆ ਦੇ ਇਕਾਗਰ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਸੇਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਵੀ ਮਨਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਾ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸੀਏ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਦੋਵਾਲ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਆ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਜਾਏ ਗਏ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਗਿਆਨੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਹਾਦਰ ਜਰਨੈਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਸਰਦਾਰ ਨਲਵਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲਵਾ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਨਲਵੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਬੀਰਤਾ ਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਨਲਵਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੋਸ਼ੀਲੀਆਂ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ, ਸ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ, ਸ. ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੩੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਕਾਰਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਥਾਨਕ ਪੁਤਲੀਘਰ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਅੱਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਜਿਥੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਹੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਸੀ ਪੰਥ ਰਤਨ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰੋਸਾਏ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਇਮਾਰਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਧੁਰਾ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਮਲੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਈਏ। ਪ੍ਰੋ: ਬਡੂੰਗਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਮੰਦਭਾਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਚੇਤੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੋਵਡ, ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਮਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ ਤੇ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਪਿਹੋਵਾ, ਬਾਬਾ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਬੀਰਾ ਸਿੰਘ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਆ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਮੀਡੀਆ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਐਡੀ: ਮੈਨੇਜਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

੦੫ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਸਾਖੀ ਪੁਰਬ

ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ਬਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਵਾਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਂਈਪੁਈਂ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਤੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਪਾ ਕੇ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਜਥੇ ਵਿੱਚ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਂਈਪੁਈਂ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ

ਜਥਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਥੇ ਵਿੱਚ ੪੯੭ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਫਾਰਤਖਾਨੇ ਨੂੰ ੫੧੫ ਯਾਤਰੂਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗਣ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ੧੮ ਯਾਤਰੂਆਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ. ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਥਾ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ (ਫਾਰੂਕਾਬਾਦ), ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੌੜੀ ਸਾਹਿਬ ਏਮਨਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਵਾਲਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਨਾਰੋਵਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ੨੧ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਾਹਗਾ ਅਟਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਨਾਲ ਯਾਤਰੂਆਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਯਾਤਰਾ ਸਬੰਧੀ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਰਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰੂ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਸਿੰਘਾ ਤੇ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਰਮਦਾਸ', ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ, ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਾਇਕ ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ, ਸ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ ਇੰਚਾਰਜ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

੧੨ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

ਗੁਰਪੁਰਬ:

* ਗੁਰਗੱਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੬ ਜੇਠ
* ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ	੧੬ ਜੇਠ
* ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੨੮ ਜੇਠ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ:

* ਛੋਟਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ	੩ ਜੇਠ
* ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ (੧੯੮੪)	੨੨ ਜੇਠ
* ਸ਼ਹੀਦੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ	੨੪ ਜੇਠ
* ਸ਼ਹੀਦੀ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ	੨੪ ਜੇਠ
* ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਚੀਠਾ ਸਾਹਿਬ	੨੭ ਜੇਠ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਸਰਗਰਮੀਆਂ

**ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵੈਸਾਖੀ) ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ
ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ 'ਚ ੧ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਖੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵੈਸਾਖੀ) ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਆਸਥਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨੋਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵੈਸਾਖੀ) ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ 'ਚ ੧ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵੈਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ੧੬੯੯ ਈ: ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਤੇਗ ਦੀ ਧਾਰ ਹੇਠ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਕੇ 'ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ' ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਜਾਇਆ ਤੇ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ' ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਦਿਨ (ਵੈਸਾਖੀ) ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਜਾਏ ਗਏ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ 'ਚ ਢਾਡੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ, ਭਾਈ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਅਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਭਾਈ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੀਰ-ਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ 'ਚ ਭਾਈ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਤਨ, ਭਾਈ ਚੈਨ ਸਿੰਘ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਭਾਈ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ, ਭਾਈ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ, ਭਾਈ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ, ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ, ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਮਲ, ਭਾਈ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਘਈ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿਰਛਲ, ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇਗ, ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਭਾਈ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਤੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹੀਆ, ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪਹੂਵਿੰਡ ਤੇ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਮੇਂ ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ

**ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸੰਚਾਰ
ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ੫੧੩ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕਕਾਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ

ਹਲਕਾ ਬਟਾਲਾ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਨੁਮਾਇਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਹਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ੫੧੩ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਕਕਾਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭੋਟਾ ਰਹਿਤ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਉਪਰੰਤ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ ਮੈਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਆਏ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾ ਮੈਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ੫੧੩ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਤੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੋਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜੋ ਅੱਜ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ ਬਣੇ ਹੋ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੋਰਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਭੋਟਾ ਰਹਿਤ ਕਕਾਰ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੋਰਾ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਜਥਿਆਂ, ਢਾਡੀ ਜਥਿਆਂ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਤੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਥੇ. ਗੋਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਕਵੀਸ਼ਰ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਮੈਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜਰ ਖ਼ੀਦ ਵਿਭਾਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਫਰਵਾਲ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਤਿਕਰਤਾਰੀਆ, ਸ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅੱਚਲ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕੰਧ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਤੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੇਰਕਾ, ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਟੋਡਰ ਮਲ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਐਨੋਕੋਟ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸ. ਗੁਰਭੇਜ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ. ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥਾ, ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਡੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥਾ, ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਰਪੁਰ ਢਾਡੀ ਜਥਾ, ਸ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਕੁੰਟਾਂ, ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਵਾਈਜਰ, ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਸਤਿਨਾਮ ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ ਟਰੱਸਟ, ਭਾਈ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕੰਧ ਸਾਹਿਬ, ਭਾਈ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅੱਚਲ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਸਰਪੰਚ, ਸ. ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ, ਸ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਕਾਦੀਆਂ, ਸ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ) ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ੨੦੧੬ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਡੀ: ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ੨੦੧੬ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੬ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਲਾਸ ਤਕ ਦੇ ੩੮,੮੦੬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ੩੬੮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਜਿਆਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਨੰਬਰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਵਜੀਫਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ. ਮਨਾਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚੋਂ ਵਜੀਫੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ੮,੨੦,੧੦੦/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਰਜਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬੁਤਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸਲੀਨ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ੭੮% ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਡਿਵਾਈਨ ਲਾਈਟ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਭੰਬੋਈ, ਤਹਿ: ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨਮਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਵਾਂ ਨੇ ੭੭.੫% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ੭੬.੫% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦਰਜਾ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜੀਏਟ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰ: ਸਕੂਲ, ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੧% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਨਵਚੇਤਨ ਸਕੂਲ, ਖਾਰਾ, ਡਾਕ: ਕਾਦੀਆਂ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਬਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਮਿੰਟੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੦.੫% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ, ਐਸ.ਕੇ.ਡੀ. ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀ: ਸੈਕੰ: ਸਕੂਲ, ਤੁਗਲਵਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ੭੯.੫% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦਰਜਾ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਕਤ ਗਰਲਜ਼ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਟੱਲਵਾਲ (ਬਰਨਾਲਾ) ਦੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੨.੫% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਐਸ.ਡੀ. ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਸ. ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੨% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਰਵੀਨ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੦% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਦਰਜਾ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਆਰੀਆ ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜ, ਦੀਨਾ ਨਗਰ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਦੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੬% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਇਸੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੫% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜਕੀ ਕਾਲਜ, ਤੁਗਲਵਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਦੀ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਪੁੱਤਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ੮੩% ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

੨੦ ਅਪ੍ਰੈਲ

ਕਾਰਵਾਈ

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵੇਖੋ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਮਹੀਨਾ ਵੈਸਾਖ (ਅਪ੍ਰੈਲ, 20੧੭) ਪੰਨਾ ੯੦

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਬਜਟ

ਸਾਲ 20੧੭-20੧੮

੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ 20੧੭-੧੮ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਦਸਵੰਧ ਦਫਾ ੮੫	8੬੩੦੦੦੦੦੦
2 ਦਸਵੰਧ ਦਫਾ ੮੭	੪੧੦੦੦੦੦੦
੩ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੩੨੯੦੦੦੦੦
੪ ਵਿਕਰੀ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟਾਕ	੧੦੦੦੦੦
੫ ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ	੧੦੦੦੦
੬ ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	2੯੦੦੦੦
੭ ਜਾਇਦਾਦ ਗੁ: ਪਿੰਡ ਕੰਗਮਾਈ, ਪਿੰਡ ਝੱਜੀਆਂ, ਗੁ: ਕਪੂਰਗੜ੍ਹ, ਠੱਠਾ ਜੀਰਾ, ਬਦਰਾ ਬਰਨਾਲਾ, ਅਤੇ ਚੀਮਾ ਸੰਗਰੂਰ (ਆਦਿ)	੩੩੦੦੦੦੦
੮ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫ ਤੋਂ	2੦੮੦੦੦੦੦
੯ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੩੫੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਗੋਲਕ ਗੁ: ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦
੧2 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਵਸੂਲੀ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਤੋਂ)	੧੭੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਦ: ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ)	੩੦੦੦੦੦੦੦

੧੪ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਤ ਆਦਿ

੫੦੦੦੦

ਜੋੜ ਆਮਦਨ

੬੪੩੬੦੦੦੦੦

੧੫ ਕਰਜ਼ਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ

੦

੧੬ ਵਸੂਲੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਜ਼ਾ ਦੂਜੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ

੧੪੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਕਰਜ਼ਾ

੧੪੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ

੬੪੫੦੦੦੦੦੦

ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ

੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੬੪੫੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ**

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ

੧੬੦੦੦੦੦੦੦

੨ ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ

੫੫੦੦੦੦੦੦੦

੩ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ

੧੨੫੦੦੦੦੦੦

੪ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

੧੨੦੦੦੦੦੦੦

੫ ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ

੧੬੦੦੦੦

੬ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਦਫਤਰ

੨੩੦੦੦੦

੭ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ

੭੦੦੦੦੦

੮ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਫਤਰ (ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁਟਕਲ)

੨੧੦੦੦੦੦

੯ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ

੪੨੦੦੦੦

੧੦ ਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲੀਚੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ

੨੦੦੦੦੦

੧੧ ਆਡਿਟ ਫੀਸ

੨੧੪੦੦੦

੧੨ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ

੧੦੦੦੦੦੦

੧੩ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਛਪਾਈ

੨੪੮੦੦੦

੧੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ

੪੮੦੦੦੦੦

੧੫ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ

੫੦੦੦੦੦

੧੬ ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ

੧੦੦੦੦੦

੧੭ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)

੫੦੦੦੦੦੦

੧੮ ਪਬਲੀਸਿਟੀ

੩੦੦੦੦੦੦

੧੯ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੬੦੦੦੦੦

੨੦ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਤੇ ਦਫਤਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ

੫੦੦੦੦੦

੨੧ ਵੱਟਾ ਖਾਤਾ ਘਸਾਈ ਆਦਿ

੭੦੦੦੦੦

੨੨ ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਜੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ

੧੭੫੦੦੦੦੦

੨੩ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਸੇਵਾਦਾਰ, ਹੈਲਪਰ ਅਤੇ ਡਰਾਇਵਰ ਆਦਿ)

੫੦੦੦੦੦

੨੪ ਫੁਟਕਲ (ਕਿਰਾਇਆ ਰਿਕਸ਼ਾ, ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ)

੫੦੦੦੦੦

੨੫ ਗੁ: ਸੁਧਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਕ ਫੰਡ

੦

੨੬ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੧੧੦੦੦੦
੨੭ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦੦
੨੮ ਮੁਹੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦੦
੨੯ ਪੰਥਕ ਮੁਕੱਦਮਾਤ	੧੨੦੦੦੦੦
੩੦ ਕੁਆਰਟਰ ਸਟਾਫ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਭਾਈ ਚਾਨਣਾ ਸਿੰਘ	੫੦੦੦੦੦
੩੧ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੪੦੫੩੦੦੦
੩੨ ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੩੦੦੦੦੦੦
੩੩ ਇਨਾਮ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੦੦੦੦
੩੪ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦੦੦
੩੫ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦
੩੬ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਕੈਸ਼	੨੫੦੦੦
੩੭ ਖਰਚ ਜਮੀਨ ਗੁ: ਪਿੰਡ ਕੰਗ ਮਾਈ	੧੫੦੦੦੦
੩੮ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਹਰਿਆਣਾ।	੪੦੦੦੦੦੦
੩੯ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦
੪੦ ਇੰਟਰਨੈੱਟ	੧੨੦੦੦੦੦
੪੧ ਕਿਰਾਇਆ ਕੋਠੀ	੫੪੦੦੦੦

ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ੨੯੯੭੫੦੦੦੦

੪੧ ਵਾਪਸੀ ਕਰਜ਼ਾ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੧੪੦੮੫੦੦੦੦
੪੨ ਕਰਜ਼ਾ ਗੁ: ਸੁਲੀਸਰ ਕੋਟ ਧਰਮ	੦

ਜੋੜ ਕਰਜ਼ਾ (ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ) ੧੪੦੮੫੦੦੦੦

ਜੋੜ ੪੪੦੬੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਸਹਾਇਤਾ

੧ (ੳ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬੇ	੨੫੦੦੦੦੦
੨ (ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ (ਹਰਿਆਣਾ)	੫੦੦੦੦੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਤੁਫਾਨ ਤੇ ਭੁਚਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਫੰਡ	੧੧੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ/ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੬੦੦੦੦੦੦੦
੫ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼	੫੦੦੦੦੦
੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੪੫੦੦੦੦੦੦
੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਅਤੇ ੭੦੦ ਬੈਡਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੮ ਗਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੨੫੦੦੦੦੦
੯ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਅੰਬਾਲਾ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਹਾਇਤਾ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਟਰੱਸਟ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦

ਜੋੜ

੧੨੭੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ**

੧ ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ ਆਫਿਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦੦
੨ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫਤਰ	੨੦੦੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਸਟਾਕ	੧੦੦੦੦੦
੪ ਇਮਾਰਤ ਸਬ ਆਫਿਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੫੦੦੦੦੦੦
੫ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੩੦੦੦੦੦੦
੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ, ਅਤੇ ੭੦੦ ਬੈਡਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਇਮਾਰਤ)	੦
੭ ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੫੦੦੦੦੦
੮ ਸਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੩੦੦੦੦੦
੯ ਸਮਾਨ ਸਬ ਆਫਿਸ ਹਰਿਆਣਾ	੨੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਮਾਨ ਇੰਟਰਨੈੱਟ (ਕੰਪਿਊਟਰ)	੫੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੫੦੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ	੧੪੩੦੦੦੦੦
੧੪ ਖ਼ੀਦ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ	੦

ਜੋੜ (ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ) ੭੭੪੦੦੦੦੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੬੪੫੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ ੬੪੫੦੦੦੦੦੦

੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧. ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੬੫੦੦੦੦੦
੨ ਸੂਦ	੬੦੦੦੦੦੦
੩ ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੁਕਾਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ	੫੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ੨੩੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੨੩੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੬੩੦੦੦੦੦
੨ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੪੧੦੦੦੦੦
੩ ਸਮਾਨ, ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਏ.ਸੀ. ਆਦਿ	੭੯੦੦੦੦

੪ ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੬੦੦੦੦
੫ ਛਪਾਈ ਪੁਸਤਕਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੬ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ	੩੫੦੦੦
੭ ਰਾਇਲਟੀ	੩੫੦੦੦
੮ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ, ਲਿਖਾਈ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੬੩੦੦੦੦੦
੯ ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	੩੫੦੦੦੦
੧੦ ਸਫਰ ਖਰਚ, ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨਾ	੧੪੦੦੦੦
੧੧ ਗਰੈਜੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੬੦੦੦੦੦
੧੨ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦
੧੩ ਟੈਲੀਫ਼ਨ	੪੦੦੦੦
੧੪ ਕਾਰ ਖਰਚ	੧੧੦੦੦੦
੧੫ ਕੰਪਿਊਟਰ (ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ) ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੬ ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਖਰਚੇ (ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ)	੪੪੦੦੦੦
੧੭ ਦਫਤਰ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੩੦੦੦੦੦੦
ਬਚਤ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੩੦੦੦੦੦੦

੨. ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੪੧੦੦੦੦੦੦
੨ ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੭੯੦੦੦੦੦
੩ ਸੂਦ	੧੭੦੦੦੦੦੦
੪ ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੫੦੦੦੦੦
੫ ਜਿਲਦਬੰਦੀ	੫੪੦੦੦੦
੬ ਗੋਲਕ (ਪ੍ਰੇਮ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ)	੬੦੦੦੦
ਜੋੜ	੭੭੦੦੦੦੦੦
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੭੭੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੮੨੦੦੦੦੦
੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੬੫੦੦੦੦੦
੩ ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਮਾਨ	੭੦੦੦੦੦
੫ ਚੈਕ ਤੇ ਗਧੇਲੇ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪ	੧੫੦੦੦੦੦
੬ ਛਪਾਈ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੭੦੦੦੦੦੦

੭ ਜਿਲਦਬੰਦੀ	੬੩੦੦੦੦੦
੮ ਤਨਖਾਹ ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੪੦੦੦੦੦੦
੯ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਭੇਟਾ	੯੦੦੦੦੦
੧੦ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੧੨ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੬੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਰਾਇਲਟੀ	੨੦੦੦੦
੧੪ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੫ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਸਥਾਰ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ	੦
੧੬ ਗਰੈਜੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ	੨੩੦੦੦੦੦
੧੭ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ)	੨੦੦੦੦੦
੧੮ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਛਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੈਸ (ਯੂ.ਐਸ.ਏ.)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੯ ਫੁਟਕਲ	੧੫੫੦੦੦
ਜੋੜ	੭੭੦੦੦੦੦
ਬਚਤ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੭੭੦੦੦੦੦

੩.ਧਰਮ ਅਰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ (ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ)	੯੬੦੦੦੦੦
੨ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੬੨੦੦੦੦੦
੩ ਸੂਦ	੪੦੦੦੦੦੦
੪ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪਾਸੋਂ	੫੯੮੪੯੦੦
ਜੋੜ	੨੫੭੮੪੯੦੦
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੫੭੮੪੯੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਧਰਮ ਅਰਥ	੧੬੩੦੦੦੦੦
੨ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	੮੯੮੪੯੦੦
੩ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੪ ਪੈਨਸ਼ਨ	੨੦੦੦੦੦
੫ ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੫੭੮੪੯੦੦
ਬਚਤ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੫੭੮੪੯੦੦

੪. ਜਨਰਲ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੬੦੦੦੦
੨ ਜ਼ਮੀਨ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੇ ਮਾੜੇ ਖੁਰਦ	੩੦੦੦੦

ਜੋੜ	੯੦੦੦੦
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੯੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਜ਼ਮੀਨ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੇ ਮਾੜੇ ਖੁਰਦ	੯੦੦੦੦
-------------------------------	-------

ਜੋੜ	੯੦੦੦੦
ਬਚਤ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੯੦੦੦੦

੫. ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ	੨੦੦੦੦
੨ ਵਿਕਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ	੦
੩ ਕੰਡਮ ਸਮਾਨ, ਘਸਾਈ, ਕਿ:ਇਮਾਰਤ ਤੇ ਫੁਟਕਲ	੦

ਜੋੜ	੨੦੦੦੦
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੦
੨ ਕਿਰਾਇਆ ਇਮਾਰਤ, ਘਸਾਈ, ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦

ਜੋੜ	੨੦੦੦੦
ਬਚਤ	੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੦੦੦੦

੬. ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਆਮਦਨ (ਵੀਜਾ ਫੀਸ)	੧੦੦੦੦੦੦
੨ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੨੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ	੩੦੦੦੦੦੦
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੧੩੦੦੦੦੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੪੩੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੫੮੦੦੦੦
੨ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੬੦੦੦੦
੩ ਖਰਚ (ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ, ਤੇਲ ਖਰਚ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੬੬੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ	੦

ਜੋੜ ੪੩੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੪੩੦੦੦੦੦

੭ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੫੦੦੦੦੦
੨ ਸੂਦ	੨੭੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ੧੩੨੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੧੩੨੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੪੦੦੦੦੦੦
੨ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੦੦੦੦੦
੩ ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੪੫੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ	੧੪੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ੧੦੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ੩੨੦੦੦੦੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੧੩੨੦੦੦੦੦

੮. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਨਰਲ (ਸਸਪੈਂਸ)**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ	੧੩੦੦੦
-------	-------

ਜੋੜ ੧੩੦੦੦

ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੧੩੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ: ਸ੍ਰੀ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ	੧੩੦੦੦
-------------------------------------	-------

ਜੋੜ ੧੩੦੦੦

ਬਚਤ ੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੧੩੦੦੦

੯ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਆਮਦਨ

੪੫੦੦੦੦

੨ ਸੂਦ

੧੪੦੦੦੦੦

ਜੋੜ**੧੮੫੦੦੦੦****ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ****੦****ਵੱਡਾ ਜੋੜ****੧੮੫੦੦੦੦****ਭਾਗ ਖਰਚ**

੧ ਸਹਾਇਤਾ

੧੮੫੦੦੦੦

ਜੋੜ**੧੮੫੦੦੦੦****ਬਚਤ****੦****ਵੱਡਾ ਜੋੜ****੧੮੫੦੦੦੦****੧੦. ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ****ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ, ਸਹਾਇਤਾ ਪਿਛਲੀ ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ

੧੩੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸਮੇਂ ਟਰੈਕਟ, ਪੁੰਜੀ, ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ

੧੩੦੦੦

੧੧. ਬਾਬਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ

੫੫੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਵਜ਼ੀਫਾ(੧) ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ

੫੫੦੦੦

੧੨ ਸ. ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ

੨੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਵਜ਼ੀਫਾ (੧) ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ

੨੦੦

੧੩. ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ

੧੭੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਜੀਵਨ ਸ੍ਰ:ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ

੧੭੦੦੦

੧੪. ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

੧ ਸੂਦ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਤੋਂ

੨੨੦੦

	ਜੋੜ	੨੨੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੨੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧ ਗੁ: ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਝਬਾਲ ਤੇ ਜੋੜ		੨੨੦੦
੨ ਪੁੰਜੀ		੦
	ਜੋੜ	੨੨੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੨੦੦
੧੫. ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ		੫੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧ ਬਚਤ ਤੇ ਜੋੜ		੫੦੦੦
੧੬. ਸਵ: ਸ੍ਰ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ		੨੬੭੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧ ਵਜ਼ੀਫਾ (੧) ਤੇ ਜੋੜ		੨੬੭੦੦
੧੭. ਸਵ: ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਚਾਰਜ਼ ਫਲਾਇੰਗ ਸੁਕਾਐਡ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ		
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧ ਸੂਦ		੨੩੦੦੦
	ਜੋੜ	੨੩੦੦੦
	ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੩੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ		੨੩੦੦੦
ਬੱਚਿਆਂ (ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ) ਲਈ		
	ਜੋੜ	੨੩੦੦੦
	ਬਚਤ	੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੩੦੦੦
੧੮. ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ		
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫, ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਅਤੇ		
ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ		੭੩੦੦੦੦੦੦

- ੨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ
੩ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ
੪ ਸੂਦ

੧੭੫੦੦੦੦੦

੨੦੦੦੦੦੦

੩੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੯੫੫੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ

੪੫੦੦੦੦੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ

੧੦੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

- ੧ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ
੨ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ
੩ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼
੪ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ਼
੫ ਸਮਾਨ
੬ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ/ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ

੬੩੦੦੦੦੦

੯੦੦੦੦੦੦੦

੩੪੦੦੦੦੦

੭੦੦੦੦

੦

੨੩੦੦੦੦

ਜੋੜ

੧੦੦੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ

੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ

੧੦੦੦੦੦੦੦੦

**੧੯. ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਫੰਡ
(ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੇਵਾ ਫਲ)**

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

- ੧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ
ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ
੨ ਸੂਦ

੨੨੪੦੦੦੦੦੦

੧੧੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੨੩੫੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ

੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ

੨੩੫੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

- ੧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ,
ਸਮੂਹ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ
ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੇ ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ

੨੩੫੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੨੩੫੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ

੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ

੨੩੫੦੦੦੦੦੦

੨੦. ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ**ਭਾਗ ਆਮਦਨ**

- ੧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਤੋਂ
ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

੨੬੫੦੦੦੦੦

੨ ਸੂਦ

ਜੋੜ
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ
ਵੱਡਾ ਜੋੜ

੫੦੦੦੦੦੦
੩੧੫੦੦੦੦੦
੦
੩੧੫੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਜੋਧਪੁਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹੇ ਕੈਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ	੪੦੦੦੦੦੦
੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ	੩੪੦੦੦੦੦
੩ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦੦
੪ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੫ ੧੯੮੪ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ।	੩੦੦੦੦੦੦
੬ ਸ਼ਹੀਦੀ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੧੭੦੦੦੦੦

ਜੋੜ
ਬਚਤ
ਵੱਡਾ ਜੋੜ

੩੧੫੦੦੦੦੦
੦
੩੧੫੦੦੦੦੦

੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਵਸੂਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫ ਤੋਂ	੨੩੦੦੦੦੦੦੦
੨ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ	੫੫੦੦੦੦੦
੩ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੧੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਤੋਂ (ਇਮਾਰਤਾਂ)	੪੨੦੦੦੦੦੦
੫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੬ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸਕੂਲ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੭ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੯ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੧੦ ਹਾਕੀਵਿੰਗ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ-੮੫ ਤੋਂ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ।	੨੦੦੦੦੦
੧੨ ਆਮਦਨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੮੧੯੦੦੦੦
੧੩ ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਕਰਜਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ	੨੦੦੦੦੦੦

ਆਮਦਨ ਜੋੜ
ਬਚਤ ਵਿਚੋਂ
ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੩੩੦੦੦੦੦੦੦
੦
੩੩੦੦੦੦੦੦੦

ਨੋਟ:- ਸੀ:ਨੰ:੮ ਅਤੇ ੯ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉਹਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬਜਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅੰਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੱਦ ਵੀ ਘਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੩੫੦੦੦੦੦
੨ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੪੫੦੦੦੦੦
੩ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੩੦੦੦੦੦੦੦
੪ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ	੨੨੫੦੦੦੦੦
੫ ਖਰਚ ਹਾਕੀਵਿੰਗ (ਤਨਖਾਹਾਂ,ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ)	੧੨੦੦੦੦੦੦
੬ ਖਰਚ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ)	੮੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੮੦੫੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਸਹਾਇਤਾ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ /ਕਾਲਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦੦
੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ /ਕਾਲਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ	੨੫੦੦੦੦੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਾਂ /ਕਾਲਜਾਂ ਹਿਮਾਚਲ	੫੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਕਾਲਜ਼ਿਜ਼ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)	੦
(ੳ) ਤ੍ਰੈ ਸਤਾਬਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੫੦੦੦੦੦
(ਅ) ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜਸ਼ੰਕਰ	੦
(ੲ) ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਡੁਮੇਲੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ	੪੦੦੦੦੦੦
(ਸ) ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੬੦੦੦੦੦੦
(ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾ:ਕਾਲਜ ਡਰੌਲੀ ਕਲਾਂ (ਜਲੰਧਰ)	੩੦੦੦੦੦੦
(ਕ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ	੧੫੦੦੦੦੦
(ਖ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੋਮੈਨ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਗ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੩੦੦੦੦੦੦
(ਘ) ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਨੀਸਿੰਗ ਕਰਨਾਲ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਙ) ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਤੇ ਕਾਲਜ ਸਤਲਾਣੀ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੦
(ਚ) ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਦੌੜ (ਬਰਨਾਲਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਛ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਜ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਹਰਿਆਣਾ)	੪੫੦੦੦੦੦
(ਝ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਕਰਹਾਲੀ ਸਾਹਿਬ (ਪਟਿਆਲਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਵ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਫਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਧਾਮੋ ਮਾਜਰਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	੩੦੦੦੦੦੦
(ਟ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ,ਪਿੰਡ ਆਕੜ (ਪਟਿਆਲਾ)	੨੫੦੦੦੦੦
(ਠ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੦
(ਢ) ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ, ਫਫੜੇ ਭਾਈ ਕੇ, (ਮਾਨਸਾ)	੨੦੦੦੦੦੦

(ਣ) ਦਸਮੇਸ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ, ਨਾਭਾ ਸਾਹਿਬ (ਮੁਹਾਲੀ)	੨੫੦੦੦੦੦
(ਤ) ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ)	੨੫੦੦੦੦੦
(ਬ) ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਦ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਗਹਿਲ (ਬਰਨਾਲਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਧ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)	੪੦੦੦੦੦੦
(ਨ) ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੋਪੜ	੨੦੦੦੦੦੦
(ਪ) ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੪੦੦੦੦੦੦
(ਫ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ, ਮੋਗਾ	੦
(ਬ) ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜਦੀਵਾਲਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	੦
(ਭ) ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੰਗਾ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ	੩੦੦੦੦੦੦

੫ ਸਹਾਇਤਾ ਸਕੂਲਜ਼ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)

(ੳ) ਭੁਪਿੰਦਰਾ ਖਾਲਸਾ ਸੀ: ਸੈ: ਸਕੂਲ ਮੋਗਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਅ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਖੰਨਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੨੫੦੦੦੦੦
(ੲ) ਕਲਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਹਰਿਆਣਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੨੫੦੦੦੦੦
(ਸ) ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੧੨੫੦੦੦੦
(ਹ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਤਖਤਪੁਰਾ, ਮੋਗਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਕ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੬੦੦੦੦੦੦
(ਖ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੩੨੭੦੦੦੦

੬ ਸਹਾਇਤਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਜ਼ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)

(ੳ) ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਟਾਂਡਾ ਰਾਮ ਸਹਾਏ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੩੦੦੦੦੦੦
(ਅ) ਸਹਾਇਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦਿਆਲਪੁਰਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੦
(ੲ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਕੈਡਮੀ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਸ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਰੱਤੋਕੇ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੫੦੦੦੦੦
(ਹ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਛੇਹਰਟਾ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੩੦੦੦੦੦੦
(ਕ) ਬੀਬੀ ਰਜਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸੀ: ਸੈ: ਸਕੂਲ ਪੱਟੀ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)	੧੦੦੦੦੦੦
(ਖ) ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਗ) ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਘ) ਮਾਤਾ ਦਮੋਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂ ਵਿਦਿਆਲਾ ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ (ਮੋਗਾ)	੧੨੦੦੦੦੦
(ਙ) ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੇਹੜੀ ਸਾਹਿਬ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ	੦
(ਚ) ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਕੋਟ ਸ਼ਮੀਰ (ਬਠਿੰਡਾ)	੦
(ਛ) ਦਸਮੇਸ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ ਯਮੁਨਾਨਗਰ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਜ) ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤਿਰਲੋਕੇਵਾਲਾ, ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੨੦੦੦੦੦੦
(ਝ) ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਾਣੂਕੇ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੫੦੦੦੦੦

(ਵ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ, (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੦
(ਟ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਖੰਨਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੨੨੦੦੦੦੦
(ਠ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬਜੀਦਪੁਰ (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੧੫੦੦੦੦੦
(ਡ) ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, ਊਨਾ (ਹਿ:ਪ੍ਰ:)	੬੦੦੦੦੦
(ਢ) ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੩੦੦੦੦੦
(ਣ) ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸ਼ੇਰਪੁਰ (ਸੰਗਰੂਰ)	੨੦੦੦੦੦
(ਤ) ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜਲਾਲਾਬਾਦ, (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)	੦
(ਥ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੫੦੦੦੦੦
(ਦ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਰਮਦਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
(ਧ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬਾਰਠ ਸਾਹਿਬ	੫੦੦੦੦੦
(ਨ) ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜਿੰਦਵੜੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੦
(ਪ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਕੈਡਮੀ ਓਠੀਆ, ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੬੫੦੦੦੦
(ਫ) ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਫਫੜੇ ਭਾਈ ਕੇ, ਮਾਨਸਾ	੮੦੦੦੦੦
(ਬ) ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੱਲੋ ਬਦਿਆਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ	੧੦੦੦੦੦੦
(ਭ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੩੫੦੦੦੦੦
(ਮ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਮਲੂਕਾ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੦੦੦੦੦੦
(ਯ) ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਟਾਹਲੀਆਣਾ ਰਾਏ ਕੋਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ	੬੩੦੦੦੦
ਜੋੜ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜਿਜ਼ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ) ੧੧੨੨੦੦੦੦੦	
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾਵਾਂ ੧੧੮੨੦੦੦੦੦	
੨ ਬਾਕੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	੧੪੦੦੦੦੦੦
੮ ਇਮਾਰਤ ਸਹਾਇਤਾ ਤ੍ਰੈ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੯ ਇਨਾਮ ਸਹਾਇਤਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਟਰਾਫੀਆਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੦ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ/ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ	੪੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ/ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ	੨੩੦੦੦੦੦
੧੨ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਕਾਲਜ ਤੇ ਸਕੂਲਜ਼	੩੦੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ	੦
੧੪ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ, ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ ਲਈ	੨੮੦੦੦੦੦੦
੧੫ ਖੋਜ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੬ ਗੁਰਮਤਿ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ (ਖਾਲਸਾਈ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ੧੩੧੩੦੦੦੦੦	

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**

੧ ਕਰਜਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ

ਜੋੜ ੦.੦੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੩੩੦੦੦੦੦੦੦

ਬਚਤ ੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ ੩੩੦੦੦੦੦੦੦

੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਆਫ਼ਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਗੁ:ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਕਾਗਜ਼ ੩੫੨੦੦੦੦੦

੨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪਲੈਨਿੰਗ ੭੦੦੦੦੦

੩ ਪਲੇਟ ਮੇਕਿੰਗ ੧੪੫੦੦੦੦

੪ ਛਪਾਈ ੯੫੦੦੦੦੦

੫ ਦਫਤਰੀਆਨਾ ੫੦੦੦੦੦੦

੬ ਕੰਪੋਜ਼ਿੰਗ/ਸਕੈਨਿੰਗ ੨੫੦੦੦੦

੭ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ ੫੦੦੦੦

੮ ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ) ੧੩੫੦੦੦੦

ਜੋੜ ੫੩੫੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ**

੧ ਤਨਖਾਹ ੧੯੫੦੦੦੦੦

੨ ਕਾਗਜ਼ ੨੧੫੦੦੦੦੦

੩ ਛਪਾਈ ੩੦੦੦੦੦

੪ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ (ਫਿਲਮਾਂ) ੩੦੦੦੦੦

੫ ਪਲੇਟਾਂ ੮੫੦੦੦੦

੬ ਦਫਤਰੀਆਨਾ ੨੫੫੦੦੦੦

੭ ਤੇਲ-ਸ਼ਿਆਹੀ ੮੫੦੦੦੦

੮ ਕੈਮੀਕਲ ੫੬੦੦੦੦

੯ ਬਿੱਲ, ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਸਮਾਨ ੧੫੦੦੦੦੦

੧੦ ਬਿੱਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ੪੦੦੦੦

੧੧ ਫੁਟਕਲ ੫੦੦੦੦

੧੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ੨੫੦੦੦

੧੩ ਡਾਕ-ਖਰਚ ੧੦੦੦

੧੪ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੦
੧੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਪ੍ਰੋਟੈਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੧੮ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ	੪੦੦੦੦੦
੧੯ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਸਮਾਨ	੦
੨੦ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	੧੦੦੦੦੦੦
੨੧ ਘਸਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੧੭੩੯੦੦੦
੨੨ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ	੦
੨੩ ਬੋਨਸ	੧੦੫੫੦੦੦
੨੪ ਜਨਰੇਟਰ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ	੧੦੦੦੦੦
੨੫ ਲਿਫਟ ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ	੦
੨੬ ਈ.ਐੱਸ.ਆਈ. (ਦਫ਼ਤਰੀ ਹਿੱਸਾ)	੧੨੫੦੦੦
੨੭ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੪੫੦੦੦
੨੮ ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ (ਟੈਕਨੀਕਲ)	੦
੨੯ ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ ਦਫ਼ਤਰੀ ਸਟਾਫ਼	੫੦੦੦੦੦
੩੦ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੫੦੦੦
੩੧ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ	੫੦੦੦
੩੨ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੩੩ ਇੰਟਰਨੈੱਟ/ਕੰਪਿਊਟਰ	੦
੩੪ ਏ.ਡੀ. ਚਾਰਜਿਸ਼	੧੧੦੦੦੦
੩੫ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੫੩੫੦੦੦੦੦

੧੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮ (ਗੁ:ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਕਾਗਜ਼	੫੬੦੦੦੦੦
੨ ਛਪਾਈ	੩੯੦੦੦੦੦
੩ ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੨੮੦੦੦੦੦
੪ ਬਲਾਕ	੦
੫ ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦
੬ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾ	੭੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੩੧੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧ ਕਾਗਜ਼	੩੦੦੦੦੦੦
੨ ਛਪਾਈ	੭੦੦੦੦੦
੩ ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੭੦੦੦੦੦
੪ ਬਲਾਕ	੦
੫ ਸਿੱਕਾ ਟਾਈਪ ਰੀਕਾਸਟਿੰਗ	੦
੬ ਘਸਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੩੦੦੦੦
੭ ਤਨਖਾਹ	੬੭੦੦੦੦੦
੮ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੫੦੦੦੦੦
੯ ਕਿਰਾਇਆ	੧੦੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ	੧੩੫੦੦੦
੧੧ ਤੇਲ ਸਿਆਹੀ	੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੬੦੦੦੦
੧੩ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੧੪ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ	੨੦੦੦
੧੫ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੬ ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੫੦੦੦
੧੮ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੯ ਬੋਨਸ	੩੨੦੦੦੦
੨੦ ਸਮਾਨ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ	੬੦੦੦੦
੨੧ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੧੫੦੦੦
੨੨ ਏ.ਡੀ. ਖਰਚੇ	੭੦੦੦੦
੨੩ ਈ.ਐੱਸ.ਆਈ.	੧੨੦੦੦੦
੨੪ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦
੨੫ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੨੫੦੦੦
੨੬ ਬੀਮਾ (ਇਮਾਰਤ, ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਆਦਿ)	੦
੨੭ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੦੦੦੦੦
੨੮ ਟਾਈਪ ਸਿੱਕਾ	੩੦੦੦੦
੨੯ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੩੦੦੦੦੦
੩੦ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੪੦੦੦੦

੧੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ,
(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਛਪਾਈ	੨੧੦੦੦੦੦
੨ ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੨੧੦੦੦੦੦
੩ ਕਾਗਜ਼	੧੫੫੦੦੦੦
੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੪੨੦੦੦੦੦
੫ ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦

ਜੋੜ**੧੦੦੦੦੦੦੦****ਭਾਗ ਖਰਚ****ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ**

੧ ਤਨਖਾਹ	੪੬੦੦੦੦੦
੨ ਛਪਾਈ	੨੦੦੦੦੦
੩ ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੨੦੦੦੦੦
੪ ਕਾਗਜ਼	੧੪੦੦੦੦੦
੫ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੫੦੦੦੦
੬ ਮੁਹੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦
੭ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੮ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੯੦੦੦
੯ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੦ ਘਸਾਈ	੨੫੦੦੦੦
੧੧ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	੬੦੦੦੦੦
੧੨ ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
੧੩ ਵਰਦੀਆਂ	੪੦੦੦੦
੧੪ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੦੦੦੦
੧੫ ਬੀਮਾਂ ਸਟਾਫ਼	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੭ ਪ੍ਰਫੈਸ਼ਨਲ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੮ ਗਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੩੩੦੦੦੦

ਜੋੜ**੮੩੨੦੦੦੦****ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**

੧ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੧੪੦੦੦੦੦
੨ ਖ਼ੀਦ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਏ. ਸੀ. ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੩ ਸਮਾਨ ਦਫ਼ਤਰ	੧੩੦੦੦੦

ਜੋੜ**੧੬੮੦੦੦੦****ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਰੁਟੀਨ+ ਸਹਾਇਤਾ+ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਆਦਿ)****੧੦੦੦੦੦੦੦**

੧੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ
ਸ਼ਾਹਪੁਰ (ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ) ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ	੩੩੦੦੦੦
੨ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੦੦੦੦
੪ ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ	੩੫੦੦੦
੬ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੦
੭ ਛਪਾਈ	੪੨੦੦੦੦
੮ ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੩੧੦੦੦੦
੯ ਕਾਗਜ਼	੩੭੫੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਣੀ	੦
੧੨ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ	੧੨੦੦੦੦੦
੧੪ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ	੧੧੦੦੦੦
੧੧ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੫ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੦
੧੬ ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦

ਜੋੜ**੩੯੦੦੦੦੦****ਭਾਗ ਖਰਚ****ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ**

੧ ਤਨਖਾਹ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ	੧੪੦੦੦੦੦
੨ ਤਨਖਾਹ ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ	੪੫੦੦੦੦
੩ ਲੰਗਰ	੩੩੦੦੦੦
੪ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦
੫ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਰੰਮਤ	੩੫੦੦੦
੬ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	
੭ ਫੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦੦
੮ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੪੦੦੦੦
੯ ਦਫਤਰ	੧੦੦੦੦
੧੦ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੧੧ ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੦੦੦
੧੨ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੫੦੦੦੦
੧੪ ਕਾਗਜ਼	੪੫੦੦੦੦

੧੫ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੬ ਪ੍ਰੈਸ	੧੫੦੦੦੦
੧੭ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੦੦੦੦੦
੧੮ ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ	੫੦੦੦੦
੧੯ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦
੨੦ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੫੦੦੦
੨੧ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ	੯੭੦੦੦
੨੨ ਛਪਾਈ	੦
੨੩ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ	੩੦੦੦੦
ਜੋੜ	੩੫੬੦੦੦੦
੨੪ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
ੳ ਜਾਇਦਾਦ	੬੫੦੦੦
ਅ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੪੫੦੦੦
ੲ ਨਵੀਂ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ	
ਜੋੜ	੧੧੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਰੁਟੀਨ+ ਸਹਾਇਤਾ+ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੩੬੭੦੦੦੦

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ

ਸਾਲ ੨੦੧੫-੨੦੧੬ ਅਤੇ ੨੦੧੬-੨੦੧੭

੧੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ	੩੦੩੬੮੭੧
੨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮੀਸ਼ਨ	੧੨੪੩੨੧੪
੩ ਰੋਸ਼ਨੀ (ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਫੁੱਟਕਲ)	੯੪੫੩੯੯
੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੦੮੮੩੨
੫ ਫੁੱਟਕਲ (ਕਿਰਾਇਆ ਰਿਕਸ਼ਾ, ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਮੀਸ਼ਨ ਆਦਿ)	੭੮੫੫੩
੬ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੮੪੬੨੯
੭ ਵਾਪਸੀ ਕਰਜ਼ਾ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
੮ ਕਰਜ਼ਾ ਗੁ: ਸੁਲੀਸਰ ਕੋਟ ਧਰਮ	੪੭੩੦੦੦

**੧੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:**

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ	੮੦੦੦੦੦
੨ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੩ ਬੀਮਾਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ (ਮੈਡੀਕਲ ਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ)	੨੬੦੦੦੦੦
੪ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ	੧੫੦੦੦੦੦
੫ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ	੩੦੦੦੦
੬ ਕਿਰਾਇਆ ਕੋਠੀ	੪੫੦੦੦੦
੭ ਸਹਾਇਤਾ/ਇਮਾਰਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
੮ ਸਹਾਇਤਾ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਟਰੱਸਟ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੭੫੯੯੭੬

**੧੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:**

੧ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	
੧ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੭੬੧੦੦੦੦

**੧੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:**

੧ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ	
੧ ਦਫਤਰ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਸੀਲਿੰਗ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਦਿ	੧੧੦੦੦੦
੨ ਯਾਤਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੧੯੦੦੦੦

**੧੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:**

੧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੬੩੮੦੦
੨ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਗਰਲਜ਼ ਕੋਟਾਂ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੪੪੨੩੩੨
੩ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ ਨੀਸਿੰਗ ਕਰਨਾਲ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪਿੰਡ ਆਕੜ (ਪਟਿਆਲਾ)	੨੦੦੦੦੦
੫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਖੰਨਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੯੮੯੫੦
੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਖੰਨਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੯੭੧੯੮
੭ ਕੱਲਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਹਰਿਆਣਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੧੫੦੦੦੦੦
੮ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੬੮੧੧

੯ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)	੫੦੦੦੦੦
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ:ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ)	੭੩੧੧੮੯
੧੦ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਣ, ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਆਦਿ ਲਈ	੮੭੭੬੪੯੮

੧੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭ (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੋਮੈਨ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੫੦੦੦੦੦
੨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਹਰਿਆਣਾ)	੪੫੦੦੦੦੦
੩ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਫਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਧਾਮੋ ਮਾਜਰਾ (ਪਟਿਆਲਾ)	੩੦੦੦੦੦੦
੪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਪਿੰਡ ਆਕੜ (ਪਟਿਆਲਾ)	੬੨੫੦੦੦
੫ ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਖਾਲਸਾ ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ, ਫਫੜੇ ਭਾਈ ਕੇ, (ਮਾਨਸਾ)	੫੦੦੦੦੦
੬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)	੧੯੦੦੦੦੦
੭ ਬੀਬੀ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੋਪੜ	੬੬੦੦੦੦
੮ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)	੨੩੦੦੦੦੦
੯ ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤਿਰਲੋਕੇਵਾਲਾ, ਸਿਰਸਾ (ਹਰਿਆਣਾ)	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਖੰਨਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)	੧੯੦੦੦੦੦
੧੧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੪੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਕਰਜਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ/ ਕਾਲਜਾਂ	੧੪੮੦੫੦੦੦

੧੯) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬ (ਗੁ: ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ	੧੫੭੮੮੩
੨ ਪਲੇਟਾਂ	੧੨੬੧੩
੩ ਫੁਟਕਲ	੧੧੩੨

੨੦) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭ (ਗੁ: ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ	੪੦੦੦੦੦
੨ ਕਾਗਜ਼	੩੦੭੦੦੦੦
੩ ਬੋਨਸ	੨੧੯੯੫
੪ ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੦੬੧੨

੨੧) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭ (ਗੁ: ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ)
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ	੫੦੦੦੦੦
੨ ਬੀਮਾਂ ਸਟਾਫ	੭੨੯੯
੩ ਟਾਈਪ ਸਿਕਾ	੧੦੦੦੦
੪ ਛਪਾਈ	੧੦੦੦੦੦

੨੨) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ
(ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਪ੍ਰੈਸ	੩੨੪੪੯
੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੧੦੦
੩ ਰੋਸ਼ਨੀ	੯੮੫੧
੪ ਬੀਮਾਂ	੨੪੨੬
੫ ਦਫਤਰ	੧੩੨੦

੨੩) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ
(ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ) ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦
----------------------	-------

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ
ਬਜਟ
ਸਾਲ ੨੦੧੭-੨੦੧੮

੨੪) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ
(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੬੬੧੪੫੫੦੦੦
੨ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੨੦੦੦੦੦੦੦
੩ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੨੬੦੦੦੦੦
੪ ਸੂਦ	੩੧੫੦੦੦੦੦

੫ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ (ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ)	੨੦੦੦੦੦੦
੬ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੧੨੦੦੦੦੦
੭ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ (ਹਿੰਦੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੦੦੦੦੦
੮ ਧਰਮ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੩੨੫੦੦੦
੯ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਵਿਕਰੀ)	੨੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ	੬੦੦੦੦੦
੧੧ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੩੫੦੦੦੦
੧੨ ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ ਯੂ:ਪੀ:ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੪੦੦੦੦੦
੧੩ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਹਾਪੜ (ਯੂ:ਪੀ:)	੧੪੦੦੦੦੦
੧੪ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਅਤੇ ਗੁ: ਪਿੰਡ ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ	੨੫੦੦੦੦
੧੫ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ (ਯੂ:ਪੀ:)	੫੦੦੦੦
੧੬ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੫੦੦੦੦
੧੭ ਵਿਕਰੀ ਗੱਡੀਆਂ	੦
੧੮ ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਆਮਦਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦
੧੯ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਕਾਲਾ ਟਿੱਬਾ	੦
੨੦ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ	੪੦੦੦੦੦
੨੧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿ: ਰਾਏਪੁਰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ	੨੦੦੦੦੦
ਆਮਦਨ ਜੋੜ	੭੩੦੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੩੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

**ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਮਿਸ਼ਨ, ਲਿਟਰੇਚਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ,
ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਜੂਇਟੀ ਖਰਚੇ ਆਦਿ**

੧ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ), ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੨ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁਟਕਲ	੧੫੦੦੦੦
੩ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੪ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਦਰ	੯੦੦੦੦੦੦
੫ ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੯੫੦੦੦੦੦
੬ ਵਜੀਫੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਟਰੱਸਟ	੨੦੦੦੦੦
੭ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	੬੦੦੦੦੦
੮ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੧੯੦੦੦੦੦੦
੯ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੧੦੦੦੦੦੦

੧੧ ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੫੩੦੦੦੦੦੦
੧੪ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦੦
੧੫ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੧੨੦੦੦੦੦੦
੧੬ ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੭ ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦੦
੧੮ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦
੧੯ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇਟਰਾਂ, ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦੦
੨੦ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੩੦੦੦੦੦੦
੨੧ ਮੁਕੱਦਮੇ	੫੬੦੦੦੦੦
੨੨ ਟੈਲੀਫੋਨ	੬੦੦੦੦੦
੨੩ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੨੫੦੦੦੦
੨੪ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੩੦੦੦੦੦
੨੫ ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੯੦੦੦੦੦
੨੬ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੩੦੦੦੦੦
੨੭ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੨੮ ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੫੦੦੦੦੦
੨੯ ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੧੫੦੦੦੦੦
੩੦ ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੭੦੦੦੦੦੦
੩੧ ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਦਿ (ਸ਼ੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੨੦੯੦੦੦੦੦
੩੨ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੩੩ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ	੩੦੦੦੦੦੦
੩੪ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੯੦੦੦੦੦੦
੩੫ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੦੦੦੦੦
੩੬ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆਂ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੁਰੂ ਬੋਲਿਆ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੧੫੦੦੦੦੦
੩੭ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੪੫੦੦੦੦੦
੩੮ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੧੨੦੦੦੦੦
੩੯ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੧੮੦੦੦੦੦
੪੦ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਬਾਦੀਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ)ਤਨਖਾਹਾਂ,ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੪੫੦੦੦੦੦
੪੧ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ,ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਵਜੀਫੇ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੬੫੦੦੦੦੦
੪੨ ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼,	

(ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੪੩ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ(ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਦਿਆਲੇ)	੧੦੦੦੦੦੦
੪੪ ਤਨਖਾਹ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਪਿੰਡ ਕਾਲਾ ਟਿੱਬਾ (ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ)	
੪੫ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕਾ(ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੭੯੩੬੫੦੦੦

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ

੪੬ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੭੦੦੦੦੦੦੦
੪੭ ਸਫਰ ਖਰਚ " " "	੪੫੦੦੦੦੦
੪੮ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ, ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੨੨੫੦੦੦੦੦
੪੯ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
ਜੋੜ	੯੭੦੬੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ (ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ)

੫੦ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼	੬੦੦੦੦੦੦
੫੧ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ	੮੦੦੦੦੦
੫੨ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੩੦੦੦੦੦੦
੫੩ ਮੁਕੱਦਮੇ	੫੦੦੦੦
੫੪ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦੦
੫੫ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਜੀਫੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੨੮੫੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ), ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਬਾਬੂ, (ਊਨਾ)

੫੬ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਰੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
੫੭ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੫੦੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜਸਥਾਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)

੫੮ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੧੩੦੦੦੦੦
੫੯ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੮੦੦੦੦੦

ਯੂ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ

੬੦ ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼	੧੪੦੦੦੦੦੦
੬੧ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੧੨੦੦੦੦੦
੬੨ ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੦੦੦੦੦

੬੩ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਹਾਪੜ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ	੨੦੦੦੦੦੦
੬੪ ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ.ਪੀ:	੧੦੦੦੦੦੦
੬੫ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ	੨੫੦੦੦੦
੬੬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ	੧੨੦੦੦੦੦
੬੭ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬਿੰਦਾਬਨ, ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ	੬੦੦੦੦੦
੬੮ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ	੧੨੦੦੦੦੦
੬੯ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜ਼ਰੋਲਾ	੨੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੨੧੭੫੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ (ਨਾਗਪੁਰ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

੭੦ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦
੭੧ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੧੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੬੦੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ

੭੨ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੮੦੦੦੦੦
੭੩ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੨੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੧੦੦੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਿਦਿ:ਰਾਏਪੁਰ (ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ)

੭੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
੭੫ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੧੦੦੦੦੦੦
੭੬ ਗੁ: ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ (ਤਨਖਾਹਾ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੫੦੦੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ

੭੭ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼	੨੨੦੦੦੦੦
੭੮ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
੭੯ ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ) ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ	੧੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੨੮੦੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਆਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

੮੦ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼	੪੪੦੦੦੦੦
੮੧ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੨੦੦੦੦੦
੮੨ ਤਨਖਾਹ, ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਬਿਲ ਆਦਿ (ਆਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ)	੭੫੦੦੦

	ਜੋੜ	੪੬੭੫੦੦੦
੮੩ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ		੬੦੦੦੦੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੪੩੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਸਹਾਇਤਾ**

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੫੦੦੦੦੦
੨ ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੫ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੬੫੦੦੦੦੦
੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੈਂਬਰਿਜ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਫੰਡ	
੮ ਸਹਾਇਤਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਆਦਿ	੬੧੦੦੦੦੦
੯ ਸਹਾਇਤਾ ਸਿਕਲੀਗਰ ਤੇ ਵਣਜਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ	੮੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੬੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਹਾਇਤਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਸਹਾ: ੪੦੦ ਸਾਲਾ ਮੈਮੋ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀ: ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ	
੧੪ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕਾਲਜ ਆਫ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ (ਬਠਿੰਡਾ)	੪੫੦੦੦੦੦
੧੫ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੭੦੦੦੦੦੦੦
੧੬ ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾ (ਹਾਕੀ) (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਅੰਬਾਲਾ (ਹਰਿ:)	੦
੧੮ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਟ੍ਰਸਟ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੧੯ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁ:ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਦਿੱਲੀ)	੦
੨੦ ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੩੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੧੭੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**

੧ ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਛਪਾਈ, ਖ੍ਰੀਦ ਆਦਿ)	੬੦੦੦੦੦੦
੨ ਜਾਇਦਾਦ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕਾ	੩੫੩੦੦੦੦੦
੩ ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੧੨੦੦੦੦੦
੪ ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ	੩੦੦੦੦੦੦੦

੫ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰਜ਼ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦੦
੬ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੯੦੦੦੦੦੦
੭ ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੦੦੦੦੦੦
੮ ਸਮਾਨ ਸੰਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੫੦੦੦੦੦
੯ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖੋਜ ਕੇਦਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸੰਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦੦
੧੧ ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੧੫੦੦੦੦੦
੧੨ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਛਾਪਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੪ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੫੦੦੦੦੦
੧੫ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੬ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨਿਵਾਸ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
੧੭ ਇਮਾਰਤ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੮ ਇਮਾਰਤ ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ, (ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਨਗਰ)	੫੦੦੦੦੦
੧੯ ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੨੦ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਦੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ	੨੦੦੦੦੦੦
੨੧ ਇਮਾਰਤ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ, ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਜੋਧਾ ਤੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ	੩੦੦੦੦੦੦
੨੨ ਇਮਾਰਤ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਾਏਪੁਰ)	੫੦੦੦੦੦
੨੩ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਰਾਏਪੁਰ)	੫੦੦੦੦੦
੨੪ ਇਮਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
੨੫ ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਮਗਹਰ, ਗੋਰਖਪੁਰ, ਯੂ:ਪੀ:	੩੦੦੦੦੦੦
੨੬ ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ,ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਅਲੀਗੜ੍ਹ	੧੦੦੦੦੦੦
੨੭ ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਲੋਨੀ ਬੜ੍ਹਾਂ ਬਜਾਰ ਸਿਲਾਗ ਮੇਘਾਲਿਆ	੦
ਜੋੜ (ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ)	੧੩੦੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਕੁਲ ਖਰਚ	੭੩੦੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੩੦੦੦੦੦੦੦

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ

ਸਾਲ ੨੦੧੫-੨੦੧੬ ਅਤੇ ੨੦੧੬-੨੦੧੭

੨੫) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ), ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੬੮੨੬੨੦
੨ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ	੨੭੮੨੨੩੨
੩ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੬੨੩੮
੪ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਚੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ), ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਬਾਬੂ, (ਊਨਾ)	੪੩੪੮
੫ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ	੯੬੬੬
੬ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆਂ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੁਰੂ ਬੋਲਿਆ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੬੬੭੨੪੨
੭ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ	
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ (ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ)	੨੩੪੧੯੪
੮ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ	
ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ	੩੨੮੮੪੭
੯ ਗੁ: ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ (ਤਨਖਾਹ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ	੨੨੯੬੮
੧੦ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਛਾਪਾ)	੯੭੫੨੬੧
੧੧ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨਿਵਾਸ (ਹਰਿਆਣਾ)	੭੭੭੪੦੩
੧੨ ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਮਗਹਰ, ਗੋਰਖਪੁਰ, ਯੂ:ਪੀ:	੧੧੮੧੦੧੧

੨੬) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੦੦੦੦੦੦
੨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੧੦੦੦੦੦੦
੩ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆਂ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੁਰੂ ਬੋਲਿਆ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੧੦੦੦੦੦੦
੪ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ,	
ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਵਜੀਫੇ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੫ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ, ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦੦
੬ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ (ਚੋਸ਼ਨੀ, ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	੨੦੦੦੦੦

੭ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ, ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ (ਯੂ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ)	੧੦੦੦੦੦
੮ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ , ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ (ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ)	੬੦੦੦੦੦
੯ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੩੦੦੦੦੦
੧੦ ਸਹਾਇਤਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ	੫੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਹਾਇਤਾ ੪੦੦ ਸਾਲਾ ਮੈਮੋ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀ: ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁ:ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਦਿੱਲੀ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੩ ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੫੦੦੦
੧੪ ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੫ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨਿਵਾਸ (ਹਰਿਆਣਾ)	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਲੋਨੀ ਬੜਾਂ ਬਜਾਰ ਸਿਲਾਗ ਮੇਘਾਲਿਆ	੫੦੦੦੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦਾ

ਬਜਟ

ਸਾਲ ੨੦੧੭-੨੦੧੮

੨੭) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜਤ ਗੋਲਕਾਂ

ੳ ਚੜਤ ਗੋਲਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੭੮੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਚੜਤ ਗੋਲਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ	੯੫੦੦੦੦੦੦
ੲ ਚੜਤ ਗੋਲਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ	੨੪੦੦੦੦੦੦੦
ਸ ਚੜਤ ਗੋਲਕ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ)	੧੯੮੦੦੦੦੦੦
ਹ ਚੜਤ ਗੋਲਕ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੨੩੦੦੦੦੦
ਕ ਚੜਤ ਚੈਕ, ਡਰਾਫਟ, ਮਨੀਆਰਡਰ ਅਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ	੪੩੦੦੦੦੦੦
੨ ੳ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੭੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਵੱਟਕ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੦੦੦੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੧੩੩੦੦੦੦੦੦

੪ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੮੦੦੦੦੦੦
੫ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ ਲੰਗਰ	੮੫੦੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੭ ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੮ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੪੦੦੦੦੦੦
੯ ਠੇਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੨੪੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਠੇਕਾ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ (ਯੂ. ਪੀ.)	੪੫੦੦੦੦੦
੧੧ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੯੦੦੦੦੦੦੦
੧੨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੩੫੦੦੦੦
੧੩ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
੧੪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ)	੦
੧੫ ਆਮਦਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ	੫੦੦੦੦
੧੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਗਮਰਮਰ	੦
੧੮ ਭੇਟਾ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ (ਵਿਦੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ)	੨੨੦੦੦੦੦
੧੯ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਾਸ਼ੀ	੦
੨੦ ਕੀਮਤ ਸਕੂਟਰ ਕਾਰਾਂ ਟ੍ਰੈਕਟਰ (ਡਿਸਪੋਜਲ ਗੱਡੀਆਂ)	੦
੨੧ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ	੦
੨੨ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ	੦
੨੩ ਚੰਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿਪਲੀ ਸਾਹਿਬ	੧੫੦੦੦੦
੨੪ ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੫੦੨੦੦੦੦੦੦
	੩੮੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੫੪੦੦੦੦੦੦੦
ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੨੫੪੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ****੧ ਤਨਖਾਹਾਂ**

ੳ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੬੨੦੦੦੦੦੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੧੪੩੦੦੦੦੦੦
ੲ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ	੧੬੫੦੦੦੦੦
ਸ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ	੧੫੮੦੦੦੦੦੦
ਹ ਤਨਖਾਹ ਬਾਕੀ ਸਟਾਫ (ਇਮਾਰਤੀ ਵਿਭਾਗ, ਬਾਗ ਗੁਰੂ)	੧੭੫੦੦੦੦੦

ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ

੨ ੳ ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੨੨੫੦੦੦੦੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੩੦੦੦੦੦੦
ੲ ਖਰਚ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੩੦੦੦੦੦੦

ਸ ਤਨਖਾਹ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੦੦੦੦੦੦
੩ ਖਰਚ ਲੰਗਰ	
ਓ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਲੰਗਰ ਸਟਾਫ	੭੪੦੦੦੦੦੦
੪ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੧੨੩੦੦੦੦੦੦
੫ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੫੦੦੦੦੦੦
੬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ਓ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੧੫੦੦੦੦੦੦
ਅ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੧੧੫੦੦੦੦੦
੮ ਫੁਟਕਲ	੭੦੦੦੦੦
੭ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ	
ਓ ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ (ਬਲਬ, ਟਿਊਬਾਂ, ਸਵਿਚ ਅਤੇ ਤਾਰਾਂ ਆਦਿ)	੪੪੦੦੦੦੦
ਅ ਬਿਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ	੭੫੦੦੦੦੦੦
੮ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ	੧੮੫੦੦੦੦੦
ਸ ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ)	੧੪੦੦੦੦੦
੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	
ਓ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੫੦੦੦੦
ਅ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੫੦੦੦੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੧੬੦੦੦੦੦
੧੦ ਖਰਚ ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੦੦੦੦੦
੧੧ ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੯੧੯੭
੧੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦੦
੧੪ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੧੫ ਮੁਕਦਮੇਂ	੪੫੦੦੦੦੦
੧੬ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੪੫੦੦੦੦੦
੧੭ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	
ਓ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਡਰਾਇਵਰਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੮ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
ਓ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੯੦੦੦੦੦੦
ਅ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੩੦੦੦੦੦
੧੯ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	
ਓ ਤਨਖਾਹ ਨਿਵਾਸਾਂ	੬੫੦੦੦੦੦੦
ਅ ਖਰਚ ਨਿਵਾਸਾਂ (ਚਾਦਰਾਂ, ਕੰਬਲ, ਖੋਸ, ਆਦਿ)	੬੦੦੦੦੦੦

੨੦ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਿਰਾਏ ਸਹਾਇਤਾ	੪੦੦੦੦੦
੨੧ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੨੨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	
ਓ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੬੦੦੦੦੦
ਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੧੦੦੦੦
੨੩ ਖਰਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	
ਓ ਖਰਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੩੭੦੦੦੦੦
੨੪ ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿਪਲੀ ਸਾਹਿਬ	੫੦੦੦੦੦
੨੫ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ	
ਓ ਖਰਚ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ (ਡੀਜਲ, ਖਾਦ, ਦਵਾਈਆਂ, ਕਟਾਈ, ਵਢਾਈ ਆਦਿ)	੫੫੦੦੦੦੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੪੦੦੦੦੦
ੲ ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੪੫੦੦੦੦
ਸ ਖਰਚ ਬਾਗ਼ ਕੁਚੇਸਰ	੨੦੦੦੦੦
੨੬ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੪੦੦੦੦੦
੨੭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੫੦੦੦੦੦
੨੮ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਰੋਜ਼ੀਨੇ	੧੭੦੦੦
੩੦ ਬੂਟਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੩੨ ਖਰਚ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
੩੩ ਖਰਚ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	
ਓ ਤਨਖਾਹ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	੬੨੦੦੦੦੦
ਅ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	੮੦੦੦੦੦
੩੪ ਖਰਚ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਾਸ਼ੀ	੬੩੦੦੦੦੦
੩੫ ਖਰਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ	
ਓ ਖਰਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ	੦
ਅ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ	੨੨੧੫੦੦੦
ਜੇਡ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ ੧੩੬੦੬੩੧੧੯੭	
੩੬ ਫੰਡਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
ਓ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੨੮੪੫੫੯੪੦੧
ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੮੯੭੦੬੨੬੮
ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੯੪੮੫੩੧੩੪
ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੮੭੦੦੦੦੦
ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੮੫੦੦੦੦੦
ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੩੮੦੦੦੦੦
ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੭੨੫੦੦੦੦੦

ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ	੨੩੬੦੦੦੦੦
ਘ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੫੦੦੦੦੦
ਙ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੪੪੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਫੰਡਜ

੭੧੬੧੧੮੮੦੩

ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਦਾ ਜੋੜ

੨੦੭੬੭੫੦੦੦੦

੩੭ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ੳ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੩੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਘਿਉ ਮੰਡੀ	੦
ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲਾ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੦
ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੩੫੦੦੦੦੦੦
ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ	੧੫੦੦੦੦੦
ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੩੦੦੦੦੦੦੦
ਖ ਸਹਾਇਤਾ ਹਾਕੀ ਵਿੰਗ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	੨੦੦੦੦੦੦
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੦

ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ

੯੮੫੦੦੦੦੦

੩੮ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ੳ ਸਮਾਨ ਨਿਵਾਸਾਂ	੪੨੦੦੦੦੦੦
ਅ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ	੩੦੦੦੦੦੦
ੲ ਖਰੀਦ ਜਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ	੦
ਸ ਨਵੀਂ ਜਮੀਨ ਮਡਿਆਲਾ ਕਲਾਂ (ਕਰਜਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੩੦੦੦੦੦੦੦
ਹ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਜਮੀਨਾਂ (ਜਲਾਲਾਬਾਦ)	੦
ਬਟਾਲਾ, ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ	੦
ਕ ਇਮਾਰਤ ਪੋਲੀਟੈਕਨੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ	੦
ਖ ਉਸਾਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ	੦
ਗ ਨਵੇਂ ਕੁਆਟਰ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦੦੦੦
ਘ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ)	੧੦੦੦੦੦੦੦੦
ਙ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਓਜੈਨ	੩੦੦੦੦੦੦
ਚ ਇਮਾਰਤ ਸਾਰਾਗੜੀ ਨਿਵਾਸ	੫੦੦੦੦੦੦
ਛ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ ਯੂ. ਪੀ	੩੦੦੦੦੦੦
ਜ ਵਿਸਥਾਰ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ	੪੦੦੦੦੦੦੦
ਝ ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੪੦੦੦੦੦੦
ਵ ਨਵੇਂ ਜਨਰੇਟਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੭੫੦੦੦੦੦
ਟ ਸਕਿਊਰਟੀ ਬਿਜਲੀ ਮੀਟਰ ਲੋਡ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਏਅਰਪੋਰਟ	੫੦੦੦੦੦
ਠ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਸਕੀਮ	੦

ਡ ਸੰਗਮਰਮਰ	੩੫੦੦੦੦
ਣ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੪੦੦੦੦੦
ਤ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੬੬੦੦੦੦੦੦
ਬ ਬਿਜਲੀ ਗਰਿਡ ੬੬ ਕੇ.ਵੀ.	੭੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੩੨੬੭੫੦੦੦੦
੩੯ ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ	੩੮੦੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਰੁਟੀਨ+ ਸਹਾਇਤਾ+ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੨੫੪੦੦੦੦੦੦੦

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ

ਸਾਲ ੨੦੧੫-੨੦੧੬ ਅਤੇ ੨੦੧੬-੨੦੧੭

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੫-੧੬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੨੬੧੭੯੩੩
੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ	੩੭੫੪੫੧੬
੩ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲੰਗਰ	੨੫੯੨੦੬੯
੪ ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੧੯੯੦੪੬੨
੫ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੧੯੪੭੦
੬ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੪੨੩੭੩੨
੭ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੩੧੫੪੨
੮ ਖਰਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ	੧੪੮੧੩੩੯
੯ ਖਰਚ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੬੬੯੯੪੦
੧੦ ਖ਼ੀਦ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਾਸ਼ੀ	੨੪੩੫੧੩੫
੧੧ ਖ਼ੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੧੬੬੦੩੯੨
੧੨ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੩੬੮੮੦੬

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੬-੧੭ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੫੦੦੦੦੦੦
੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ	੧੯੦੦੦੦੦੦
੩ ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੧੫੦੦੦੦੦੦
੪ ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ)	੨੫੦੦੦੦

੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
੬ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੭੫੦੦੦੦
੭ ਤਨਖਾਹ ਨਿਵਾਸਾਂ	੨੦੦੦੦੦੦
੮ ਖ਼ੀਦ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ	੩੮੦੦੦੦੦੦
੯ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ)	੫੭੫੦੦੦੦੦
੧੦ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੯੦੦੦੦੦
੧੧ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੧੬੦੦੦੦੦੦

**੨੮) ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ,
ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੧੭-੧੮
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:**

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੨੭੩੦੦੦੦੦੦
੨ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਇਤਹਾਸਿਕ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਯਾਤਰਾ ਬਸ	੦
੩ ਕੜਾਹ ਪਸ਼ਾਦਿ	੮੨੫੦੦੦੦੦
੪ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੫ ਭੋਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੩੭੦੦੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੪੪੦੦੦੦੦੦
੭ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੮ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੯ ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੭੦੦੦੦੦੦
੧੦ ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਥੜੇ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੪੩੦੦੦੦੦੦
੧੧ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਬਾਗ ਆਦਿ	
ੳ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੭੫੦੦੦੦੦
ਅ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
ੲ ਠੇਕਾ ਬਾਗ	੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੪੦੦੦੦੦
੧੩ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ (ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ)	੦
੧੪ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੫ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੩੦੦੦੦੦੦੦
੧੬ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਭੋਟਾ	੨੦੦੦੦੦
੧੭ ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੫੭੮੦੦੦੦੦੦

ਆਮਦਨ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ)

੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੫੭੮੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ**

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੧੧੩੦੦੦੦੦੦
੨ ਖਰਚ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	
ੳ ਤਨਖਾਹ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੫੦੦੦੦੦੦
ਅ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੨੦੦੦੦੦੦੦
ੲ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੫੦੦੦੦੦੦
੩ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੪੫੦੦੦੦੦੦
੪ ਖਰਚ ਲੰਗਰ	
ੳ ਤਨਖਾਹ ਲੰਗਰ	੨੦੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੮੭੫੦੦੦੦੦੦
੫ ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	
ੳ ਤਨਖਾਹ ਨਿਵਾਸ	੨੫੦੦੦੦੦੦
ਅ ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੬ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੮੦੦੦੦੦੦੦
੭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਰੋਸ਼ਨੀ	੨੪੦੦੦੦੦੦੦
੯ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੩੦੦੦੦
੧੦ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ	੭੦੦੦੦
੧੧ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
੧੨ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ	੧੧੦੦੦੦
੧੩ ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੦੬੩੨
੧੪ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦੦
੧੫ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ	੧੦੭੦੦੦੦੦
ਅ ਜਿਊਟ, ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ, ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦੦
ੲ ਫੁਟਕਲ	੨੫੦੦੦੦੦
੧੬ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੫੦੦੦੦੦
੧੭ ਮੁਕੱਦਮੇ	੪੦੦੦੦੦
੧੮ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼	੮੦੦੦੦੦
੧੯ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੪੧੦੦੦੦੦
੨੦ ਸਕੂਟਰ-ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਖਰਚ	੦
੨੧ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੮੦੦੦੦੦
੨੨ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
ੳ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦੦

ਅ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੭੦੦੦੦੦
ੲ ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੩੦੦੦੦੦
ਸ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ	੦
੨੩ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੨੦੦੦੦
੨੪ ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੫੦੦੦੦੦
੨੫ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਖਰਚ	
ੳ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਖਰਚ	੮੦੦੦੦
ਅ ਭਾਈ ਨੰਦਲਾਲ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਖਰਚ	੦
੨੬ ਖਰਚ ਭਾਈ ਘਨਈਆ ਜੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੬੦੦੦੦੦
੨੭ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੩੫੦੦੦੦੦
੨੮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੫੫੦੦੦
੨੯ ਖਰਚ ਸੂਚਨਾ ਦਫਤਰ	੨੦੦੦੦੦
੩੦ ਖਰਚ ਅਜਾਇਬਘਰ	੧੦੦੦੦੦
੩੧ ਪਾਰਕਾਂ ਫੁਆਰੇ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
੩੨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦੦੦
੩੩ ਬਾਗ ਖਰਚ	੧੬੦੦੦੦

ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ: ੩੬੫੯੦੫੬੩੨

੩੪ ਫੰਡਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੬੯੭੯੭੧੮੪
ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੪੬੫੩੧੪੫੬
ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੩੨੬੫੭੨੮
ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੪੫੦੦੦੦੦
ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੫੦੦੦੦੦
ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੫੭੦੦੦੦੦
ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੮੫੦੦੦੦੦
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ	
ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤਾਂ	੫੬੦੦੦੦੦
ਘ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੧੦੦੦੦੦
ਙ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੧੦੦੦੦੦
ਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
ਜ ਬਕਾਇਆ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੦

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼: ੧੭੮੦੯੪੩੬੮

ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼ ਦਾ ਜੋੜ: ੫੪੪੦੦੦੦੦੦

੩੫ ਸਹਾਇਤਾ

ੳ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੦
ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	੦
ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ ਸਾਹਿਬ	੦
ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਈਟ ਸਿਟੀ (ਦਿਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੦
ਖ ਸਹਾਇਤਾ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਪਲਾਹ (ਹਿ:ਪ੍ਰ:)	੦
ਜੋੜ	੨੦੦੦੦੦

੩੬ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੯੦੦੦੦੦੦
ਅ ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦
ੲ ਖਰੀਦ ਜਾਇਦਾਦ	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਸ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ (ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਹ ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੧੫੦੦੦੦੦
ਕ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਰਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਸਾਹਿਬ	੦
ਖ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ	੦
ਗ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭੋਰਾ ਸਾਹਿਬ	੦
ਘ ਇਮਾਰਤ ਕਿਲਾ ਹੋਲਗੜ ਸਾਹਿਬ	੦
ਵ ਇਮਾਰਤ ਕਿਲਾ ਤਾਰਾਗੜ ਸਾਹਿਬ	੦
ਚ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਵੱਡੀ ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਲੌਕ ਟਾਈਲਾਂ ਦਾ ਫਰਸ਼)	੨੦੦੦੦੦੦
ਛ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.ਕੈਮਰੇ	੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੩੩੮੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਰੁਟੀਨ, ਫੰਡਜ਼,ਸਹਾਇਤਾ, ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੫੭੮੦੦੦੦੦੦

ਚਲਦਾ...

ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼, ਮਹੀਨਾ ਨਵੰਬਰ ੨੦੧੬

ਸੀ. ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
---------	----------	------	-----	--------

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ:੧**ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ**

੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੩		੯੨੫੦੦੦.੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੦	੫੪੧੧੭੯.੦੦	
੩	ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲੇ	੩੬	੩੧੧੬.੦੦	
੪	ਸਿੱਖ ਇਤਿ:ਦੀ ਖੋਜ ਲਿਖਾਈ ਛਪਾਈ ਤੇ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੨੭	੪੦੬੦.੦੦	
੫	ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ	੪੧	੧੨੯੦.੦੦	
੬	ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ	੫੦	੧੮੦੦.੦੦	
੭	ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ	੪੮	੧੯੧੫.੦੦	

ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

੮	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੫੫		੨੦੭੦੦੦.੦੦
੯	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੬੭		੧੯੦੫੯੮.੦੦
੧੦	ਵਸੂਲਣ ਯੁਗ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ	੮੯		੧੧੫੨੪੮੧.੦੦
੧੧	ਚਤਤ ਪ੍ਰੇਮ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ	੧੦੯		੨੨੭੯੦.੦੦
੧੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੭	੪੪੮੯੬੩.੦੦	
੧੩	ਛਪਾਈ ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟ:ਪਦਛੇਦ ਬੀੜ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਗ੍ਰੰਥ	੧੪੩	੩੬੪੦੭੭.੦੦	
੧੪	ਕਾਗਜ਼	੧੨੬	੮੧੩੩੬੩.੦੦	
੧੫	ਜਿਲਦਬੰਦੀ	੧੩੪	੪੭੭੫੦.੦੦	੧੨੦੦.੦੦
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੧੪੫	੨੬੭੦੧੦.੦੦	
੧੭	ਦਰਸ਼ਨ ਭੇਟਾ	੧੫੨	੧੩੦੦੦.੦੦	

੧੮ ਫੁਟਕਲ ਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੬੦	੮੩੨੪.੦੦
੧੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੭੦	੯੬੯੦.੦੦
੨੦ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ	੧੭੯	੧੧੮੧.੦੦

ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ

੨੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੨੮੬	੮੪੬੦੦੦.੦੦
੨੨ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੨੯੬	੪੨੬੦੦੦.੦੦
੨੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੨੩ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੩੨੪	੨੯੫੪੧੬੦.੦੦
੨੪ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ	੩੪੦	੧੪੭੫੪੪.੩੯
੨੫ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੮੯	੧੩੯੮੦੦੦.੦੦
੨੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੩੨੩	੨੨੭੦.੦੦

ਜਨਰਲ ਟ੍ਰਸਟ ਫੰਡ

੨੭ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੧੭	੬੬੮੧੯੧.੦੦
ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੧੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੧੫	੧੨੭੪.੦੦
੨੮ ਸੂਦ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੧੮	੪੯੪੬੫.੦੦

ਯਾਤਰਾ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

੨੯ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ	੨੫੩	੪੨੦੦.੦੦
੩੦ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੨੬੪	੩੩੨੬੩੮.੦੦
੩੧ ਸਫਰ ਖਰਚ, ਕਾਰ ਖਰਚ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੭੧	੧੦੧੫੭੪.੦੦

ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ

੩੨ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੮੪	੪੫੯੦੦੦.੦੦
੩੩ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੯੩	੧੮੮੧੦੫.੦੦

ਸਸਪੈਂਸ ਗੁ:ਪਾਕਿਸਤਾਨ

੩੪ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੧੯੯	੩੭੭੯੨.੦੦
੩੫ ਸੂਦ	੨੦੦	੨੭੯੨.੦੦
੩੬ ਆਮਦਨ	੨੦੩	੫੭੭.੦੦

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੩**ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤ ਫੰਡ/ਕੈਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ**

੩੭ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੭੨	੧੬੩੧੦੦੦.੦੦
-----------------------------------	------	------------

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ**੧੦੧****ਜੇਠ (ਮਈ 2017)**

੩੮ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੯੪		੬੭੩੮੬੧੦.੦੦
੩੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੩੫੦	੨੨੩੦.੦੦	
੪੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੪੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੪੫੩	੧੪੦੦੦੦.੦੦	੧੪੦੦੦੦.੦੦
੪੧ ਖਰਚ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੧੨੨੨	੨੭੨੦੦੦੦.੦੦	੨੦੦੦੦.੦੦
੪੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੧੨੨	੧੯੯੯੯੩.੦੦	

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੨**ਅਮਾਨਤਾਂ**

੪੩ ਅਮਾਨਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੫੦੫		੧੮੦੪੯.੦੦
੪੪ ਅਮਾਨਤ ਗੁਰਦਵਾਰੇ	੫੨੫	੨੭੦੦.੦੦	੫੭੬੯੯.੦੦
੪੫ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ	੫੩੯		੪੧੨੩੩੭.੦੦
੪੬ ਅਮਾਨਤ ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ.	੫੪੬		੪੫੧੦.੦੦
੪੭ ਅਮਾਨਤ ਕਲਰਕਾਂ/ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ (ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੫੬੨	੫੩੦੦.੦੦	੭੬੦੭੦.੦੦
੪੮ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੫੯੫	੧੧੦੬੮੪੯.੦੦	
੪੯ ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਤ੍ਰੈ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਾਲਜ	੬੫੯	੧੫੦੮੭੬.੦੦	
੫੦ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਅਮਾਨਤਾਂ	੬੦੭	੬੦੨੭੫੭੨.੦੦	੫੫੮੧੧੫੪.੦੦

ਜਮਾਨਤਾਂ

੫੧ ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੬੩੭	੩੯੯੪੮.੦੦	੪੭੫੦੦.੦੦
੫੨ ਸੂਦ ਜਮਾਨਤਾਂ	੬੬੪	੪੯੦੯੪.੭੬	
੫੩ ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੬੭੦	੧੪੮੬੦.੦੦	੫੯੩੦੨੫.੦੦
੫੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੭੨੪	੧੬੨੦੦੦.੦੦	੪੦੨੨੦੦੦.੦੦
੫੫ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੭੮੩	੪੦੯੫੦੦.੦੦	੧੬੯੦੦੦.੦੦
੫੬ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨੧੨੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੮੨੬	੧੦੭੦੧੦੪੩.੦੦	੧੨੬੨੧੯੬.੩੭
੫੭ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੧੩੧੩੧੦੦੦੦੯੪੬੭੦ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਲਿ:ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ	੯੯੦	੧੮੩੪੭੨.੦੦	੧੮੬੪੬੭੧.੦੦
੫੮ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੮੯੨	੨੦੦੬੭੪੬੬.੫੩	੨੫੩੪੭੩੮.੮੬
੫੯ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ੦੨੬੩੧੭੭੦੦੦੦੦੧੩	੯੮੫	੧੩੦੦੦.੦੦	
੬੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੫੦੨੦੭੨੧੭੨੦ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਜੱਲਿਆ ਵਾਲਾ ਬਾਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ATM)	੧੫੦੨	੧੪੦੪੯੫੮.੦੦	੧੦੦੪੬੪੩੭.੦੦

੬੧ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੭੪੭੭(੬੫੭੫੬੭੭੫)

ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ੯੯੩ ੭੧੦੦੦.੦੦

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਦੇ

ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ

੬੨ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ-੮੫ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ

੬੩ ਤਨਖਾਹ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ ੯੪੬ ੩੬੪੨੦੦੦.੦੦

੬੪ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ੧੫੩੦ ੧੧੮੦੧੨੪੬.੦੦

੬੫ ਟੈਕਸ ਡਿਡੈਕਸ਼ਨ ਐਂਟ ਸੋਰਸ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ) ੯੭੨ ੫੩੧੮.੦੦ ੬੦੮.੦੦

ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ

੬੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ੧੦੦੮ ੧੫੭੪੦੦੦.੦੦

ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ

੬੭ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ੫੭ ੨੪੮੨੬੮੫.੮੬ ੨੦੦੩੭੦੯੬.੫੩

੬੮ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ੧੦੭ ੧੫੦੦੦੦.੦੦ ੬੩੪੫੪੭.੦੦

੬੯ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ੧੫੨ ੪੧੪੭੩੦੧.੦੦ ੪੧੪੭੩੦੧.੦੦

੭੦ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ

ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹਾਲ ਬਜਾਰ ੧੯੮ ੬੬੪.੫੩ ੧੬੬੪.੫੩

ਜੋੜ ੭੦੨੬੮੭੯੯.੬੮ ੭੦੩੬੮੮੬੧.੬੮

ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ ੫੪੨੦੮੭.੦੦ ੪੪੨੦੨੫.੦੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੭੦੮੧੧੮੮੬.੬੮ ੭੦੮੧੧੮੮੬.੬੮

ਸਹੀ/-
ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸਹੀ/-
ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼, ਦਸੰਬਰ ੨੦੧੬

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
---------	----------	------	-----	--------

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ:੧

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ

੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੪		੧੩੫੪੦੦੦.੦੦
੨	ਗ੍ਰੰਥਾਈਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ		੫੫੦੦੦੦.੦੦	
੩	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ			੩੩੮੫੦੮.੦੦
੪	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੧	੫੪੫੪੧੨.੦੦	
੫	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੨੩	੩੪੩੭੫੦੦.੦੦	
੬	ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ	੨੫	੯੩੯੦.੦੦	
੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਫੁਟਕਲ	੪੪	੪੨੦੨.੦੦	
੮	ਕਾਰ ਖਰਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ	੪੫	੧੦੨੫੯.੦੦	
੯	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੮	੧੮੨੩.੦੦	
੧੦	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੩੨	੧੬੭੭੯੦.੦੦	

ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

੧੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ			੩੮੧੩੦੦੦.੦੦
੧੨	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੬੮	੩੩੮੫੦੮.੦੦	੮੭੮੮੬੦੯.੦੦
੧੩	ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ			
	ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟਰੇਚਰ	੯੦	੮੪੬੪੮੫੦.੦੦	੬੨੦੫੨੬.੦੦
੧੪	ਗ੍ਰੰਥਾਈਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ	੧੦੮	੨੦੩੫੦੦੦.੦੦	
੧੫	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੬੬	੧੫੬੬੫੧.੦੦	
੧੬	ਚੜਤ ਪ੍ਰੇਮ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ	੧੦੯		੩੫੩੦.੦੦
੧੭	ਸੂਦ	੧੧੩		੩੭੭੪੬੬.੩੦
੧੮	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੧੧੫	੬੪੯੦੦੦੦.੦੦	
੧੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੭	੪੪੦੮੬੫.੦੦	
੨੦	ਛਪਾਈ ਗੁ:ਤੇ ਗੁ:ਲਿਟ:ਪਦਛੇਦ ਬੀੜ			
	ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਗ੍ਰੰਥ	੧੪੩	੩੨੭੫੮੭.੦੦	
੨੧	ਕਾਗਜ਼	੧੨੬	੬੨੩੩੯੨.੦੦	
੨੨	ਜਿਲਦਬੰਦੀ	੧੩੬	੨੯੧੩੨੫.੦੦	੬੦੦.੦੦
੨੩	ਤਨਖਾਹ ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੧੪੬	੨੮੨੮੪੭.੦੦	

੨੪ ਦਰਸ਼ਨ ਭੇਟਾ	੧੫੩	੧੮੩੮੭੫.੦੦	
੨੫ ਫੁਟਕਲ ਤੇ ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੬੦	੮੦੦੪.੦੦	
੨੬ ਟੈਲੀਫੁਨ	੧੭੯	੧੨੧੯.੦੦	
ਜਨਰਲ ਟ੍ਰਸਟ ਫੰਡ			
੨੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੧੫	੩੫.੦੦	
੨੮ ਸੂਦ ਤੇ ਫੁੱਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੧੮		੩੫.੦੦
ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ			
੨੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੩੨ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੧੯	੧੫੯੪੮੮.੦੦	੧੫੦੦੦੦.੦੦
੩੦ ਸੂਦ	੨੨੧		੮੪੮੮.੦੦
੩੧ ਮਿਅਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੨੦	੧੫੦੦੦੦.੦੦	੧੫੧੦੦੦.੦੦
ਯਾਤਰਾ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ			
੩੨ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੨੬੪	੩੩੨੬੩੮.੦੦	
੩੩ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੨੮੨	੫੦੦੦੦.੦੦	
੩੪ ਖਰਚ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ	੨੭੨	੬੬੯੫੬.੦੦	
੩੫ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੩੮ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੭੬	੨੭੮.੦੦	
੩੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੦੫ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੭੭	੧੧੪.੦੦	
੩੭ ਸੂਦ	੨੮੦		੪੦੧੧.੦੦
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ			
੩੮ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੮੫		੧੧੧੬੦੦੦.੦੦
੩੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੩੭ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੮੮	੧੦੫੬.੦੦	
੪੦ ਸੂਦ	੧੮੯		੧੦੫੬.੦੦
੪੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੯੪	੧੮੮੧੦੫.੦੦	
੪੨ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੯੨	੪੦੩੩੮.੦੦	
ਸਸਪੈਂਸ ਗੁ:ਪਾਕਿਸਤਾਨ			
੪੩ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੩੯ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੯੭	੭੭.੦੦	
੪੪ ਸੂਦ	੨੦੦		੭੭.੦੦
ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋ:ਫੰਡ			
੪੫ ਸੂਦ ਤੇ ਆਮਦਨ	੨੦੧		੮੨੮੪.੦੦
੪੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:ਸ਼ ੧੧੫੭੯ (੬੩੮੨)			
ਸੈਂਟਰਲ ਕ ਅਪ: ਬੈਂਕ	੨੦੬	੧੦੩੦੭.੦੬	
ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼			
੪੭ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੧੧੫੮੦ ਸੈਂਟਰਲ			
ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ	੨੨੨	੪੩.੦੦	

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ**੧੦੫****ਜੇਠ (ਮਈ 2017)**

੪੮ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੨੪	੧੫੧੧੭.੦੦	੧੪੦੦੦.੦੦
੪੯ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੫		੧੧੬੦.੦੦

ਜੈ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ ਟਰਸਟ ਫੰਡ

੫੦ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੩੦	੭੫੬੨.੦੦	੭੦੦੦.੦੦
੫੧ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੨੯		੭੪੨.੦੦
੫੨ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੯੩੮- ਜੀ.ਆਈ	੨੩੧	੧੮੦.੦੦	

ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

੫੩ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੩੨		੧੦੬੭.੦੦
੫੪ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੪੭੭ P.S.B, ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੨੩੪	੨੬੪.੦੦	
੫੫ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੩੫	੧੦੮੦੩.੦੦	੧੦੦੦੦.੦੦

ਗਿਆਨੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

੫੬ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੧੦੩੨, P.S.B.	੨੩੬	੧੬੪.੦੦	
੫੭ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੩੭	੧੨੯੬੪.੦੦	੧੨੦੦੦.੦੦
੫੮ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੩੮		੧੧੨੮.੦੦

ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ

੫੯ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੪੭੭੬/੨੦	੨੪੦	੬੦.੦੦	
੬੦ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੪੧	੬੪੮੨.੦੦	੬੦੦੦.੦੦
੬੧ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੪੨		੫੪੨.੦੦

ਸਵ: ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਟਰਸਟ ਫੰਡ

੬੨ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੧੦੩੩ PSB ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੨੪੩	੧੯੭.੦੦	
੬੩ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੪੪	੮੬੪੨.੦੦	੮੦੦੦.੦੦
੬੪ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੪੫		੮੩੯.੦੦

ਸਵ:ਮਾਸਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰ:ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੂਲ ਟਰਸਟ ਫੰਡ

੬੫ ਸੂਦ ਤੇ ਆਮਦਨ	੨੫੦		੨੧੪੦੦.੦੦
੬੬ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ	੨੪੭	੨੮੬੨੮੩.੦੦	੨੬੫੦੦੦.੦੦
੬੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੬੯੪੦ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੪੯	੧੧੭.੦੦	

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ:੨**ਅਮਾਨਤਾਂ**

੬੮ ਅਮਾਨਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੫੦੬		੬੧੫੯੬੯.੦੦
੬੯ ਅਮਾਨਤ ਗੁਰਦਵਾਰੇ	੫੨੬	੫੦੦੦੦.੦੦	੩੬੪੪.੦੦
੭੦ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ	੫੪੦	੨੧੯੪੪੫.੦੦	੧੦੯੧.੦੦
੭੧ ਅਮਾਨਤ ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ. ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੫੪੭		੩੭੮੩.੦੦
੭੨ ਅਮਾਨਤ ਕਲਰਕਾਂ/ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ	੫੬੩	੧੫੧.੦੦	੭੩੪੪੧.੦੦
੭੩ ਲੈਣ ਦੇਣ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ	੫੭੩	੨੯੮੪੫.੦੦	੧੨੦੮੧੬.੦੦

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

੧੦੬

ਜੇਠ (ਮਈ 2017)

੭੪ ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੫੭੯	੧੫੬੯੬੯੮.੦੦	
੭੫ ਸੇਫ ਅਕਾਊਂਟ ਟਰੱਸਟ	੫੮੫	੧੦੦੦੦੦੦.੦੦	
੭੬ ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ	੬੫੮	੧੫੦੮੭੬.੦੦	
੭੭ ਖਰਚ ਦਫਤਰ	੫੯੫	੩੪੩੪੭੬੮.੦੦	੧੪੮੪੬੫੫੩.੦੦
੭੮ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੫੯੦	੬੫੫੨੦੬.੦੦	
੭੯ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਅਮਾਨਤਾਂ	੬੦੬	੧੦੦੨੮੪੭.੦੦	੨੩੭੦੬੯.੦੦
ਜਮਾਨਤਾਂ			
੮੦ ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੬੩੯	੬੫੨੨੪.੦੦	੨੨੫੦੦.੦੦
੮੧ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਮਾਨਤਾਂ	੬੫੭		੪੫੮੩੯੬.੯੦
੮੨ ਸੂਦ ਜਮਾਨਤਾਂ	੧੫੬੨	੧੮੦੭੨੮.੮੦	
੮੩ ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੬੭੧	੨੩੨੦੦.੦੦	੧੭੮੧੩.੦੦
੮੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੭੨੭	੧੭੦੫੦੦੦.੦੦	੪੩੬੪੫੧੪.੦੦
੮੫ ਪੇਸ਼ਗੀ ਤਨਖਾਹ	੭੮੮	੬੬੬੮੦੦.੦੦	੪੦੨੫੦੦.੦੦
੮੬ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨੧੨੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੮੩੨	੨੦੫੨੦੭੦੦.੦੦	੪੨੨੨੬੯੧.੩੫
੮੭ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੧੩੧੩੧੦੦੦੦੯੪੬੭੦ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ	੯੯੧	੯੧੮੫੦੯੮.੦੦	੫੧੫੪੮੬੮.੦੦
੮੮ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੧੪੩੧੧/੭੬੫ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪੰਜਾਬ (ਯਾਤਰਾ)	੮੫੫	੧੩੬੧੯.੦੦	
੮੯ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੫੮ (ਪੀ.ਐਸ.ਬੀ.ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ)੮੫੯		੧੩੬੯੭.੦੦	
੯੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੮੯੮	੧੬੫੩੪੯੧੮.੯੦	੨੪੮੩੫੪੭.੩੧
੯੧ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ੦੨੬੩੧੭੭੦੦੦੦੦੧੩	੯੮੫	੨੧੭੮੧੭੪.੪੭	੧੦੦੦੦.੦੦
੯੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੫੦੨੦੭੨੧੭੨੦ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਲਾ ਬਾਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ATM)	੧੫੦੫	੧੦੦੩੪੪੬੭.੦੦	੮੩੯੭੫੨੬.੪੩
੯੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਟੂ ਇੰਨ ਵਨ ਨੰ:C.L.S.B. ੦੧/੦੧੦੦੬੯ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੈਂਸ ਰੋਡ	੯੨੨	੪੮੨੯੯.੨੫	
੯੪ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੭੫੨੫ (੪੯੩੫੫੪੦੬-੯) ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਂਕ ਫਰੀਦ	੯੨੩	੫੮੧੧.੦੦	
੯੫ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੦੧੫੧੭੬੮ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬੈਂਕ ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।	੯੨੭	੧੦੭੩੫.੪੮	
੯੬ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਜਨਰਲ ਡਿਪਾਜ਼ਟ			

ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੯੪੦	੪੫੮੩੯੬.੯੦	
੯੭ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੭੪੭੭ (੬੫੭੫੬੭੭੫)			
ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ	੯੯੪	੪੬੧੭੦੮.੦੦	
੯੮ ਟੈਕਸ ਡਿਡੈਕਸ਼ਨ ਐਂਟ ਸੋਰਸ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)	੯੭੪	੬੦੮.੦੦	੪੭੫੭.੦੦
੯੯ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੨੨ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਚੋਂਕ ਫੁਵਾਰਾ	੯੨੪	੧੦੫੩੩.੦੦	
੧੦੦ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੧੧੦੦੦੮੦੬੯੭			
ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	੯੨੫	੨੯੧੨੦.੦੦	

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਦੇ

ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ

੧੦੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ-੮੫ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ			
ਤਨਖਾਹ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ	੯੪੭		੨੦੪੬੫੦੦੦.੦੦
੧੦੨ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੫੩੨	੯੫੧੮੮੩੫.੦੦	

ਜਨਰਲ ਲੈਜਰ ਨੰ: ੩

ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤ ਫੰਡ/ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

੧੦੩ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ			
ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ/ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ	੧੦੭੨		੩੬੫੪੦੦੦.੦੦
੧੦੪ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੩੫੬		੪੧੩੩੪੯.੦੦
੧੦੫ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ			
ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੦੯੮	੪੧੧੦੫੩.੦੦	੧੫੯੦੦੦੧.੦੦
੧੦੬ ਖਰਚ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਲਈ	੧੨੨੯	੩੪੪੦੦੦੦.੦੦	
੧੦੭ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ	੧੧੨੨	੧੮੩੨੦੫.੦੦	
੧੦੮ ਸੂਦ	੧੧੨੧		੧੭੩੯੨੯.੪੮
੧੦੯ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੨੭੫	੩੬੬੬੩.੦੦	
੧੧੦ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੪੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੪੫੫	੨੧੩੪੪੯੪.੦੦	੧੨੦੦੦੦.੦੦

ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ

੧੧੧ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੦੮		੩੧੫੧੦੦੦.੦੦
੧੧੨ ਸੂਦ (ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ)	੧੦੨੩		੧੧੬੪੫.੦੦
੧੧੩ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੪੭੪੬/੨੧ ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੧੦੨੫	੧੧੬੪੫.੦੦	
੧੧੪ ਸੂਦ (ਰਲੀਫ ਫੰਡ)	੧੦੪੭		੯੪੮੯.੦੦
੧੧੫ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੪੮੦੯/੨੧ P.S.B			
ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੧੦੪੮	੬੧੨੯.੦੦	
੧੧੬ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੧੧੦੦੦੫੦੪੦੩ (੧੦੪੯੫੩੩੧੭੪੯)			
ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ	੧੦੪੯	੩੩੬੦.੦੦	

ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ

੧੧੭ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ (ਧਰਮ ਅਰਥ)	੨੮੭	੩੬੧੫੦੦੦.੦੦
੧੧੮ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ	੨੯੭	੧੧੨੫੦੦੦.੦੦
੧੧੯ ਸੂਦ	੩੦੦	੨੨੩੬੩੭.੦੦
੧੨੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ:੩੨੪੨੩ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੩੨੬	੧੦੩੭੨੨੯.੦੦
੧੨੧ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ	੩੪੩	੨੫੧੭੨੧੨.੪੯
੧੨੨ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੫੫	੨੧੦੦੦.੦੦
੧੨੩ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੩੯੨	੬੮੦੦੦੦.੦੦

ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ

੧੨੪ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੬੬	੧੯੦੩੩੧੬.੩੧	੨੦੩੧੭੨੬੭.੩੬
੧੨੫ ਕਰਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੧੧	੭੬੦੦੦੦.੦੦	੬੭੮੫੭੨.੦੦
੧੨੬ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੫੪	੫੫੪੪੪੦੫.੦੦	੫੫੪੪੪੦੫.੦੦
੧੨੭ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹਾਲ ਬਜਾਰ	੨੦੦	੬੬੩੬.੫੪	੩੦੭੬੧.੯੦
੧੨੮ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ ਲਾਰੰਸ ਰੋਡ		੨੮੩੨.੦੦	੧੩੧੫੫.੯੫
੧੨੯ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋ:ਅਪ:ਬੈਂਕ ਹਾਲ ਬਜਾਰ	੨੧੨	੭੪੪.੮੨	੨੦੨੩.੦੬
੧੩੦ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਪਟਿਆਲਾ	੨੭੪	੨੧੭੦.੦੦	੧੩੧੭੦.੦੦
੧੩੧ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਬੈਂਕ	੨੫੭	੨੦੯੪.੦੦	੭੦੯੪.੦੦
੧੩੨ ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਡਿਊ ਮਿਤੀ ੧੬.੦੫.੨੦੧੭	੩੨੧	੪੬੮੦੦੦.੦੦	

ਜੋੜ ੧੨੨੧੫੨੨੪੩.੫੩ ੧੨੨੨੦੧੨੬੦.੫੩

ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ ੫੯੧੧੦੪.੦੦ ੫੪੨੦੮੭.੦੦

ਵੱਡਾ ਜੋੜ ੧੨੨੭੪੩੩੪੭.੫੩ ੧੨੨੭੪੩੩੪੭.੫੩

ਸਹੀ/-
ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,ਸਹੀ/-
ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।